

Mesura de govern

Ciutat Vella davant la crisi produïda per la covid-19

15 d'octubre de 2020

ÍNDEX

1. Introducció

2. Justificació

Diagnosi del context post-covid-19 del districte

2.1 Impactes en l'economia

2.2 Salut, cures i Drets Socials

2.3 Dret a la ciutat

3. Objectius

4. Eixos d'actuació

Eix 1. Treballar cap a un model econòmic més resiliient, creant ocupació de qualitat.

Eix 2. Enfortir les cures i garantir els drets socials bàsics.

Eix 3. Consolidar el dret a la ciutat.

5. Governança, seguiment i avaluació

6. Calendari

7. Pressupost

1. Introducció

La pandèmia provocada per la covid-19 ha obert una crisi sense precedents arreu del món. Una crisi que és social i econòmica amb unes conseqüències molt greus. A l'intens dolor personal i col·lectiu provocat per l'elevat nombre de persones mortes, s'hi ha sumat l'increment de la vulnerabilitat de molts veïns i veïnes a causa de l'aturada de la vida social i de l'activitat econòmica.

En els primers mesos de la pandèmia les actuacions de l'Administració han anat encaminades a donar resposta a les emergències tant sanitàries com econòmiques i socials, prioritzant les primeres per raons evidents. En aquest sentit, **l'Ajuntament de Barcelona ha reforçat els serveis públics essencials i també ha creat recursos específics per fer front a les necessitats urgents.** En paral·lel al treball de l'Administració, la ciutadania s'ha organitzat per tal de donar, també, una resposta sense precedents a moltes necessitats, arribant sovint a realitats a les quals les administracions públiques no acostumen a arribar-hi. Algunes d'aquestes iniciatives són les xarxes de suport veïnal creades pels veïns i les veïnes dels nostres barris, però també la reorientació d'entitats veïnals preexistents i l'aposta de les entitats socials del districte per mantenir la seva activitat, i fer-ho en molts casos en condicions molt precàries en un context excepcional.

En aquest sentit, **quan ens referim a les respostes immediates a la situació de pandèmia, ho hem de fer tenint present les respostes combinades de les administracions públiques i de les entitats i els col·lectius veïnals.**

La situació de pandèmia no ha acabat i els impactes sobre la vida social i econòmica a Ciutat Vella són molt severos (vegeu les dades més endavant) i tot sembla indicar que es mantindran durant molt temps. Si bé l'emergència està en part detectada i coberta pels serveis de l'Administració i les accions ciutadanes que s'han detallat, la qual cosa demostra la fortalesa de Barcelona per reaccionar a la situació, també **s'han posat de manifest les debilitats estructurals de la ciutat per afrontar la crisi.** En totes les crisis ocorre el mateix: es posa a prova un model de societat i de ciutat, quedant al descobert quines són les seves capacitats i mancances. Per tant, és un moment de repensar models i aprofitar per modificar allò que no ha funcionat, refermar allò que ens ajuda a sortir de la

crisi més reforçats i reforçades i posar en marxa noves accions que facin front a la nova situació.

No hi ha millor manera d'afrontar el futur que avaluant el llegat del passat, i l'actual crisi provocada per la pandèmia de la covid-19 ha tornat a evidenciar, aquesta vegada amb tota la seva cruesa, que la dependència econòmica d'un territori gairebé en exclusiva d'una activitat és la seva gran feblesa, i que quan aquesta col·lideix, se'n ressenten tots els espectres de la vida social i econòmica.

Les diferents administracions han desplegat durant dècades un seguit de polítiques públiques encaminades a la promoció del país com a emplaçament turístic, i Barcelona i el seu centre històric han estat fonamentals per consolidar un èxit que també amaga, de manera més o menys evident, un model basat en la precarietat de les vides i les desigualtats.

Ciutat Vella és el districte central de Barcelona, on hi ha més interessos econòmics concentrats que conviuen amb veïns i veïnes amb unes vides travessades, molt sovint, per les precarietats i les discriminacions. D'aquí que els efectes de la pandèmia s'hagin acarnissat sobretot sobre una població ja precària.

Aquest model al qual fem referència ha configurat un teixit econòmic de Ciutat Vella basat en l'economia del visitant, amb abundància de negocis dimensionats per a un públic flotant que avui ha desaparegut, amb preus calculats per a aquest client turista i una oferta de productes igualment planificada en funció de les seves necessitats.

No cal dir que aquesta dependència del públic visitant ha generat durant dècades una especulació amb el sòl que ha provocat l'increment dels preus de venda i de lloguer d'habitatges, locals comercials i llicències d'activitat, cosa que promou l'expulsió de veïnes, l'expulsió del comerç dedicat al públic local, que va desapareixent víctima dels preus i de la pèrdua dels veïnats.

Es tracta d'un fenomen global i no exclusiu de Barcelona. Els centres històrics de ciutats com París, Roma, Berlín, Londres i Amsterdam, entre d'altres, que també depenen en

bona part de l'activitat turística, han patit processos d'expulsió de veïnes i de comerciants, i amb l'actual crisi veuen com el fre a l'arribada de visitants posa en qüestió aquest model.

La dependència de la demanda del públic visitant ha posat de manifest que, quan aquest desapareix, el model no és sostenible perquè està fonamentat en el sobredimensionament de l'oferta per satisfer les necessitats dels milions de visitants anuals. Per això, és indispensable seguir treballant per construir un model econòmic més consistent, resilient i sostenible. En aquest sentit, cal treballar per promoure una economia diversificada i que no depengui del públic flotant, sinó que se sostingui en una base més sòlida.

El Pla de dinamització econòmica de Ciutat Vella (PDE), que continua sent el nostre referent, defineix com a prioritaris —i, en conseqüència, rebran un especial suport, amb l'objectiu que esdevinguin espais dinàmics i sòlids de provisió de béns i serveis tot generant ocupació de qualitat— els sectors següents:

- Treball de cures i serveis a les persones
- Intervencions comunitàries
- Comerç local de proximitat
- Consum responsable
- Projectes culturals
- Petita producció urbana
- Economia circular
- Coneixement i innovació

Acabem de fer referència al PDE perquè en els darrers cinc anys s'han aprovat diversos plans i mesures encaminades a fomentar la diversificació econòmica en sentit ampli i repensar el paper del turisme, com el Pla d'usos de Ciutat Vella (aprovat el 2017), el Pla de desenvolupament econòmic 2016-2021 (aprovat el 2016), el Pla de dinamització Comercial de Ciutat Vella (aprovat el 2018), el Pla estratègic de turisme 2020 (aprovat el 2017) o el Pla especial urbanístic d'allotjaments turístics (aprovat el 2017), entre d'altres.

La dependència econòmica del públic visitant ha tingut moltes conseqüències més enllà de l'economia per a Ciutat Vella. Durant dècades s'ha construït per ser visitada i per ser

mostrada, tenint poc en compte la perspectiva veïnal en un sentit ampli. Per això, en la darrera legislatura també es van elaborar plans i mesures encaminades a reformular els paràmetres de la intervenció pública com el Pla de mobilitat de Ciutat Vella 2018-2023 (aprovat el 2018), el Pla de veïnatge, la mesura de govern sobre intervencions a la via Laietana, entre d'altres.

Durant les setmanes posteriors al confinament vam viure moments de gran esperança quan les places i els carrers dels barris més castigats per la gentrificació es van omplir de veïns i veïnes que recuperaven un espai públic que els ha estat aliè durant molt de temps per la massificació turística. Aquest “retrobatment” amb uns llocs que tradicionalment havien estat d'ús veïnal als barris de Sant Pere, Santa Caterina i la Ribera, la Barceloneta i sobretot el Gòtic, no pot convertir-se en un record i les administracions públiques han de seguir apostant per polítiques que afavoreixin aquesta reapropiació.

El districte de Ciutat Vella ha estat el paradigma del monocultiu i la dependència econòmica al voltant del turisme. Es tracta d'un model que ha expulsat milers de veïns i veïnes i comerciants, que precaritza les vides, augmenta les desigualtats, que molt sovint vulnera drets laborals i que no genera ocupació de qualitat. La crisi provocada per la pandèmia de la covid-19 no ha fet més que agreujar de manera inesperada i sobtada les conseqüències d'aquest model feble. Amb aquesta mesura de govern s'inicia una sèrie d'accions perquè Ciutat Vella també sigui un paradigma de com transitar d'un territori dependent del turisme cap a la diversificació econòmica, i es comença a fer posant les polítiques de cures en sentit ampli al centre, atenent les necessitats socials de veïnes i comerciants i garantint el dret a la ciutat.

Bona part de les mesures que es presenten en aquesta mesura de govern desenvolupen alguns aspectes de plans i mesures enumerats anteriorment. **Cal que les polítiques públiques es reorientin tenint present les noves realitats, tant en el seu plantejament com en la seva prioritització. En aquest sentit, aquesta mesura de govern és un full de ruta per fer front a bona part de les conseqüències de la pandèmia i del confinament en els àmbits de les cures, els drets econòmics i socials i el dret a la ciutat de la població de**

Ciutat Vella, prioritant els col·lectius i sectors més desfavorits i amb mesures amb diferent abast temporal i enfocaments diversos.

Ara bé, aquesta mesura de govern no és un pla de xoc. Si bé és cert que algunes accions i mesures que es detallen s'han posat a la pràctica o es posaran en funcionament inicialment amb la lògica de respondre a la urgència o les necessitats del moment, la voluntat és que majoritàriament puguin ser sostingudes en el temps, defugint de la lògica de generar un gran impacte en un període limitat.

Ciutat Vella i el centre de la ciutat, més enllà dels límits del districte, necessiten un pla específic de reactivació, que supera aquesta mesura de govern. Cal una mirada de ciutat, del paper que té el centre de Barcelona en la ciutat del futur. En aquest sentit, la present mesura vol ser un primer tret de sortida, en què s'indiquen actuacions imprescindibles des del punt de vista de districte, que hauran de dialogar amb mesures estratègiques de ciutat, vinculades a la reactivació econòmica i l'aposta per un canvi de model, en el qual Ciutat Vella ha de ser també motor de canvi, de reactivació econòmica, i un paradigma de com la ciutat afronta el futur, apostant per la igualtat social, la innovació econòmica i la millora de l'espai públic en la línia d'una ciutat més saludable i d'una Ciutat Vella que té cura dels seus veïns i veïnes.

L'Ajuntament de Barcelona és l'Administració pública que més s'ha esforçat a adaptar els seus serveis a la situació del confinament i en la creació de nous equipaments i serveis per fer front a les noves necessitats. Aquesta mesura de govern és hereva, en bona part, d'aquesta tasca ingent d'ajust de la intervenció pública durant els darrers mesos. Entre les mesures preses cal destacar les següents:

- Creació d'un pla de xoc per a les residències de gent gran.
- Establiment d'un paquet urgent de mesures fiscals per respondre a la situació generada per la covid-19.
- Aturada del cobrament dels lloguers del parc públic d'habitatges.
- Creació d'un paquet de bonificacions per a pimes i autònoms.
- Destinació d'1 milió d'euros a subvencions per incentivar la reducció dels lloguers comercials arran de la covid-19.

- Reforç dels punts de defensa dels drets laborals i creació d'un web i una línia d'atenció telefònica per a la ciutadania i les empreses.
- Creació d'un fons de 25 milions d'euros per ajudar els sectors econòmics de la ciutat.
- Ampliació de l'espai públic per a la restauració i el comerç.
- Adaptació de l'espai públic a la nova mobilitat.
- Impuls de mesures per ajudar l'activitat i el teixit cultural de la ciutat.
- Impuls del Pla d'estiu extraordinari amb activitats per a infants i adolescents per fer front a l'impacte de la covid-19.
- Posada en marxa del CECORE, el Centre de Coordinació de Resposta Econòmica.
- Posada en marxa del Pacte de Barcelona.

Les mesures executades durant el confinament són el resultat d'una acció de govern que fa anys que està centrada a cobrir les necessitats de la ciutadania i, en aquest sentit, les polítiques dutes a terme pel Districte de Ciutat Vella des de la legislatura passada s'han centrat a posar les necessitats dels veïns i les veïnes en el centre de les polítiques públiques. Aquesta mesura de govern aprofundeix en aquest objectiu i és un primer pas després de l'emergència provocada per la crisi de la covid-19, pensada com un posicionament polític per encarar el futur després de setmanes de confinament. S'ha elaborat a partir d'un treball conjunt i transversal de diverses àrees de l'Ajuntament de Barcelona, inclòs l'equip del Districte de Ciutat Vella, i de les propostes efectuades per les entitats i els col·lectius del districte en les múltiples reunions mantingudes amb elles durant els darrers mesos. En aquest sentit, el document aplega moltes sensibilitats i mirades, que s'han completat amb propostes efectuades també pels partits de l'oposició que formen part del Consell de Districte.

Durant l'estat d'alarma, que va estar decretat entre el 14 de març i el 21 de juny, es van deixar oberts tots els canals de comunicació tècnics i polítics, i es va mantenir el contacte amb entitats, veïnes i col·lectius. Es van efectuar més de setanta reunions i trobades virtuals en les quals es va copsar la situació dels barris i de les entitats, al mateix temps que es va iniciar un treball conjunt de diagnosi de la situació i de pensar conjuntament quines havien de ser les prioritats postconfinament. Aquest treball col·laboratiu es veu

completat amb les propostes ciutadanes sorgides en les comissions de seguiment dels consells de barri i dels mateixos consells de barri, en els quals es debat i es treballa sobre la situació dels barris després de l'estat d'alarma. Per aquest motiu, la mesura de govern s'anirà completant i tancant a mesura que se celebrin els consells de barri. La seva planificació és la següent:

- 30 de setembre: Consell de Barri del barri Gòtic
- 7 d'octubre: Consell de Barri del Raval
- 8 d'octubre: Consell de Barri de la Barceloneta
- 13 d'octubre: Consell de Barri del Casc Antic

Les aportacions veïnals completen aquest primer seguit d'accions que es presenten de manera aglutinada en aquesta mesura de govern, que s'ha titulat "Ciutat Vella després del confinament" perquè està centrada en l'anàlisi i la resposta a les conseqüències socials i econòmiques provocades per l'estat d'alarma als barris del districte, i que compta amb la col·laboració publicocomunitària, és a dir, de l'Administració municipal amb el teixit econòmic, comunitari i associatiu del territori. Cap administració podrà fer front a l'emergència sola, i per això es necessita coordinació entre administracions i un reconeixement de les iniciatives de la societat civil que arriba a espais on les administracions no acostumen a arribar.

Aquesta mesura de govern inclou la primera sistematització d'actuacions imprescindibles d'àmbit territorial, que hauran de dialogar amb mesures estratègiques de ciutat que atenen les emergències ciutadanes i la reactivació econòmica pensada per canviar el model. En aquest sentit, Ciutat Vella, que durant anys ha estat el paradigma del monocultiu econòmic, ha de ser l'exemple de quin ha de ser el procés cap a la diversificació, començant per l'atenció als col·lectius vulnerabilitzats i per la creació de les condicions que afavoreixin un model alliberat de les dependències del turisme i que sigui sostenible econòmicament, socialment i ambientalment.

Les actuacions s'han de dur a terme o programar al llarg del 2020 i el 2021, si bé la seva continuïtat s'analitzarà individualment en cadascun dels casos, programant-ne l'aplicació

tenint present la seva idoneïtat en cada moment. Aquestes actuacions s'inclouran en un Pla estratègic de Ciutat Vella, que es presentarà en els pròxims mesos.

2. Justificació

Les afectacions socioeconòmiques de la covid-19 encara són vigents i encara no es disposa d'estudis complets que permetin avaluar l'abast total de la pandèmia. Malgrat això, es disposa de dades i informes que permeten analitzar l'impacte real tant a escala de ciutat com de Ciutat Vella en l'àmbit econòmic, de salut, cures i drets socials i en el medi urbà.

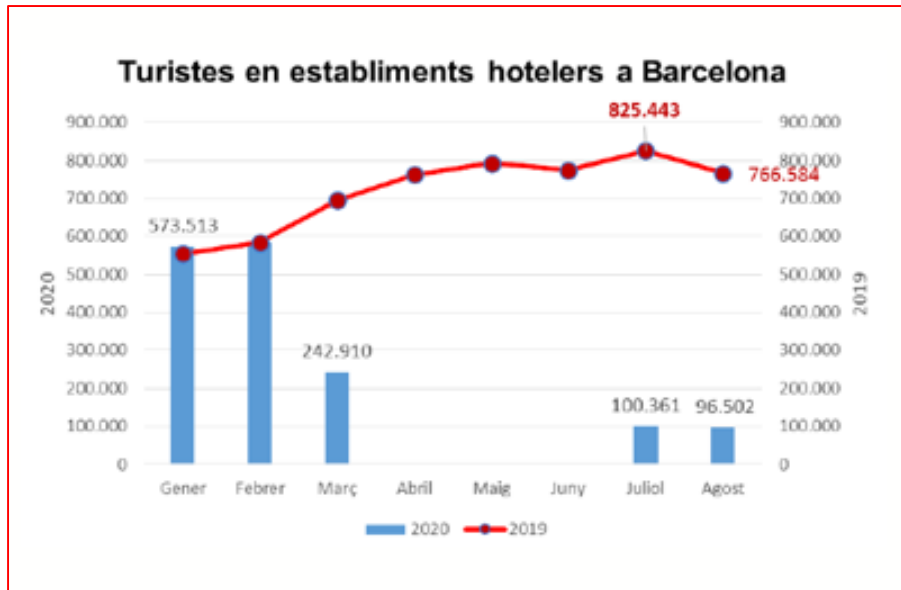
2.1 Impactes en l'economia

El confinament de la població i la restricció de la seva mobilitat ha provocat una aturada abrupta de l'economia que ha implicat la destrucció de milers de llocs de treball i el tancament de moltes empreses. Aquests impactes podrien ser més greus sense els nombrosos ERTO als quals s'han acollit les empreses per mantenir els llocs de treball i la seva continuïtat una vegada la pandèmia s'acabi i es recuperi l'activitat econòmica.

Reducció de l'activitat econòmica

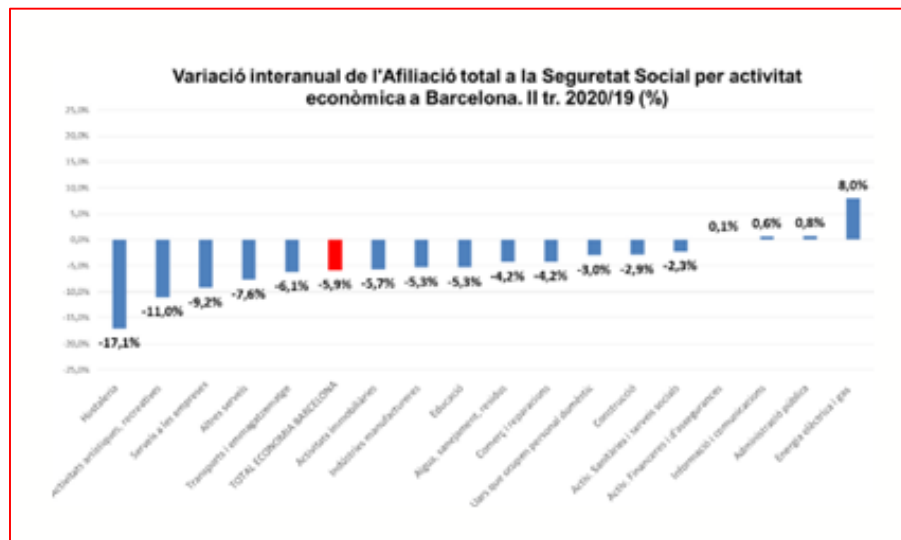
Malgrat no disposar de dades precises sobre el tancament d'empreses, sobretot territorialitzades, els primers estudis elaborats sobre l'efecte de la pandèmia en l'activitat econòmica sí que permeten extreure conclusions de les tendències.

La primera dada per entendre la caiguda de l'activitat econòmica al districte és la reducció del turisme, que ha suposat la caiguda més gran d'ençà que es tenen dades, amb un descens interanual superior al 70%, amb una activitat nul·la durant els tres mesos del confinament. A partir d'aquesta dada se'n deriva tota la resta.

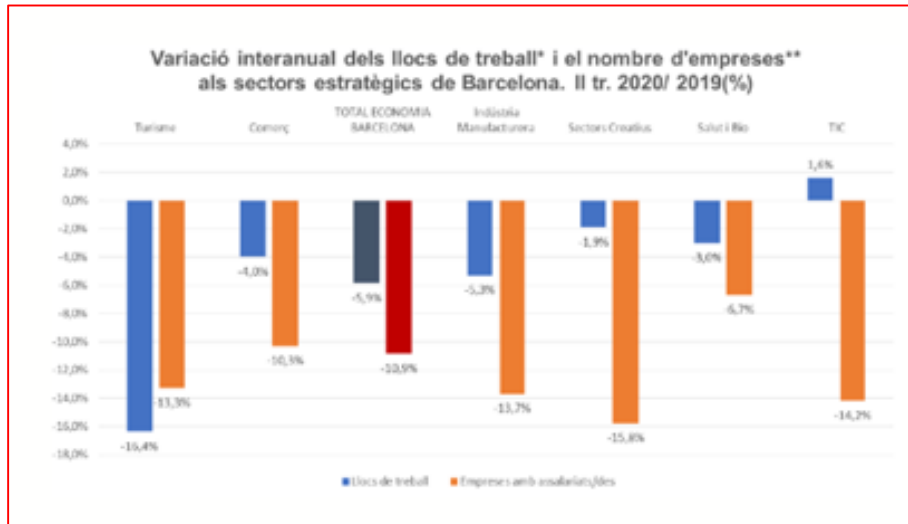
Font: INE

El gràfic següent, sobre la variació d'afiliació a la Seguretat Social segons l'activitat econòmica, indica que la destrucció més gran d'ocupació s'ha donat en el sector de l'hostaleria, la qual ha representat un 17,1%.

* Conjunt de règims. Font: Elaboració del Departament d'Estudis de la Gerència d'Economia, Recursos i Promoció Econòmica de l'Ajuntament de Barcelona a partir de dades del Departament d'Estadística i Difusió de Dades municipals.

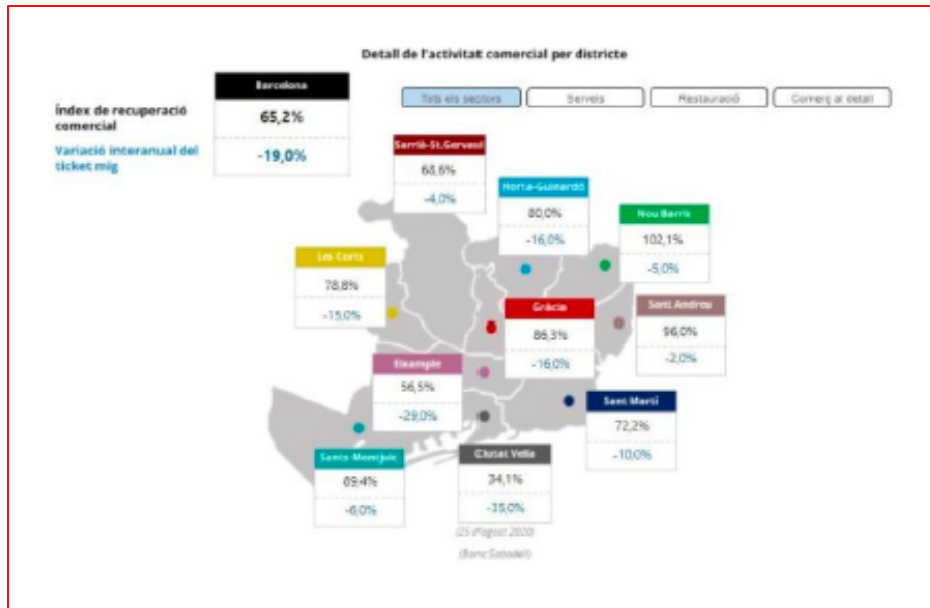
Pel que fa a la variació interanual dels llocs de treball en els sectors estratègics, el sector del turisme és el més afectat sobretot en la caiguda de l'ocupació, però no és en el que més empreses tanquen. Aquest fet és degut a l'alta ocupació que genera aquest sector i als ERTO que encara estan vigents. En el sector del comerç, tot i la davallada de negocis, comparativament no s'ha destruït tanta ocupació, tal com s'observa en el gràfic següent.

* Afiliació als Règims General i d'Autònoms i ** Centres de cotització de la Seguretat Social.

Font: Elaboració del Departament d'Estudis de la Gerència d'Economia, Recursos i Promoció Econòmica de l'Ajuntament de Barcelona a partir de dades del Departament d'Estadística i Difusió de Dades municipal.

Respecte al comerç, la dependència del turisme ha estat un llast per a la recuperació a Ciutat Vella respecte a la resta de la ciutat, com es veu en el quadre següent. La recuperació és quasi la meitat que la mitjana de la ciutat i està molt lluny de la d'altres districtes on l'economia vinculada al turisme també té molt pes com passa a l'Eixample i a Gràcia.

Font: Banc de Sabadell

Creixement de l'atur

Segons les dades publicades al mes juliol, el nombre de persones aturades ha augmentat un 31,6% entre el gener (70.602) i l'agost (92.916) a Barcelona. Aquestes dades registren únicament les persones que tenien una feina amb contracte, sense tenir en compte les persones que no tenien regularitzada la seva situació laboral.

Respecte a la destrucció d'empreses, tenim un registre que 7.316 empreses han cessat en la seva activitat entre els mesos de gener i agost, xifra que representa el 10,7% del teixit empresarial.¹

Pel que fa a l'evolució de l'atur per sexes, ha estat el mateix entre homes i dones, un 31%.² En canvi, en termes d'edat, l'impacte no ha estat el mateix i així la situació laboral dels i les joves ha patit molt a conseqüència de la covid-19. Segons les dades prèvies de l'Enquesta de joventut a Barcelona 2020,³ el 32,4% de les persones de 16 a 34 anys que treballaven van patir un ERTD (25,8% en el cas de tota la població treballadora). Un altre

¹ Font: Impactes de la covid-19 al mercat laboral de la ciutat de Barcelona. Setembre 2020. https://www.fundaciobcnfp.cat/wp-content/uploads/2020/09/Informe-estructura-econ%C3%B2mica-BCN_setembre.pdf

² Font: idem.

³ Sense publicar.

7,2% de la joventut amb feina va ser acomiadada o se li va acabar el contracte i no se'ls hi va renovar (en persones més grans de 34 anys, la xifra és del 3%).

Aquestes mesures no han afectat de la mateixa manera tota la joventut. Els joves amb menys estudis acabats, amb feines de menys qualificació han patit aturades temporals o definitives de manera més freqüent. El 70% de les persones que tenen estudis universitaris no ha vist afectada la seva feina; en el cas de les persones joves treballadores amb estudis secundaris professionals, aquest percentatge és el 61%, i entre les que només disposen d'estudis obligatoris, el percentatge baixa fins al 35%.

Respecte a les activitats econòmiques amb més pes en l'economia local, els increments de l'atur han estat molt diferenciats segons els sectors, com s'aprecia en el gràfic següent:

Evolució atur registrat a les activitats més importants de Barcelona en termes d'ocupació. Mesos 2020.							
BCN	Comerç detall	Hosteleria	Act rel amb l'ocup	Sense ocup anterior	Educació	Serveis a edificis	Comerç engròs
Gener	7.716	6.994	3.835	3.387	3.353	3.350	3.147
Febrer	7.948	7.150	3.976	3.540	3.277	3.447	3.164
Març	8.446	8.066	4.474	3.618	3.390	3.555	3.322
Abril	9.233	9.191	5.406	3.698	3.809	3.928	3.864
Maig	9.802	9.802	5.798	3.998	3.970	4.181	3.895
Juny	9.844	9.973	5.785	4.405	4.446	4.277	3.898
Juliol	9.688	9.745	5.458	4.464	4.632	4.203	3.950
Agost	9.902	9.975	5.430	4.532	5.071	4.178	4.018
Ev (N)	+2.186	+2.981	+1.595	+1.145	+1.718	+828	+871
Ev (%)	+28,3%	+42,6%	+41,6%	+33,8%	+51,2%	+24,7%	+27,7%

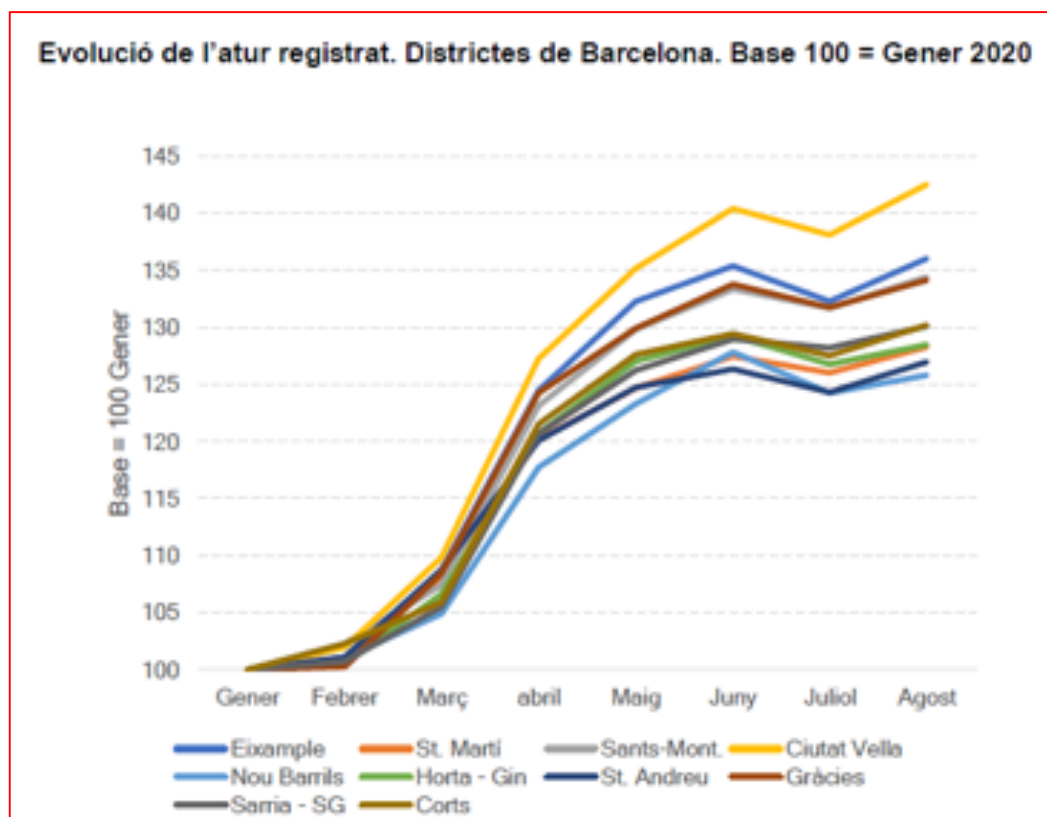
Font: Impactes de la covid-19 al mercat laboral de la ciutat de Barcelona. Setembre 2020.

L'increment més fort es dona en el sector de l'educació, però aquest fet està vinculat al tancament de les escoles en el període de vacances d'estiu. El sector de l'hosteleria és el més afectat en termes absoluts amb 2.981 noves persones a l'atur, i el comerç al detall el segueix amb 2.186 noves persones aturades que, si sumem les 871 persones del comerç a l'engròs, donen com a resultat 6.000 persones a l'atur, més d'un quart de tot l'increment de l'atur a la ciutat.

Analitzant les dades per districte, l'evolució també és desigual, com es veu en el gràfic següent:

Evolució de l'atur registrat als districtes de Barcelona. Mesos 2020.										
BCN	Eixample	Sant Martí	Sants-Mont.	Ciutat Vella	Nou Barris	Horta - Guinardó	Sant Andreu	Gràcia	Sarrià - SG	Corts
Gener	9.420	11.230	8.329	6.364	9.638	7.640	7.057	4.678	3.484	2.738
Febrer	9.518	11.346	8.518	6.488	9.737	7.683	7.134	4.689	3.509	2.801
Març	10.237	12.146	8.946	6.988	10.113	8.146	7.675	5.073	3.676	2.900
Abril	11.725	13.497	10.258	8.098	11.349	9.225	8.476	5.813	4.205	3.327
Maig	12.460	14.002	10.814	8.602	11.882	9.708	8.803	6.077	4.398	3.494
Juny	12.752	14.316	11.107	8.937	12.320	9.876	8.915	6.258	4.493	3.545
Juliol	12.461	14.155	10.967	8.790	11.977	9.685	8.771	6.164	4.467	3.491
Agost	12.815	14.406	11.199	9.071	12.125	9.818	8.961	6.275	4.533	3.565
Ev (N)	+3.395	+3.176	+2.870	+2.707	+2.478	+2.178	+1.904	+1.597	+1.049	+827
Ev (%)	36,0	28,3	34,5	42,5	25,7	28,5	27,0	34,1	30,1	30,2

Font: Impactes de la covid-19 al mercat laboral de la ciutat de Barcelona. Setembre 2020.

Font: Impactes de la covid-19 al mercat laboral de la ciutat de Barcelona. Setembre 2020.

Tot i que els increments més elevats en nombre es donen a l'Eixample i a Sant Martí, l'increment relatiu d'atur més significatiu es dona a Ciutat Vella amb un 42,5%, molt per sobre del 36,0% de l'Eixample i el 31,6% de la ciutat.

Però si analitzem les dades del pes de l'atur sobre la població activa, l'impacte de la pandèmia a Ciutat Vella és molt més fort que a la resta de la ciutat, tal com s'observa en el quadre següent. L'increment al districte és del 41,8%, quasi 10 punts més que a la ciutat. Així mateix, iguala Nou Barris com el districte amb més pes d'atur de la ciutat.

1. Taules evolutives per districtes de Barcelona. Any 2020											
2. Pes de l'atur registrat per districtes sobre la població de 16-64 anys. Percentatges. Any 2020											
Districte	Població 16-64 anys	Gener	Febrer	Març	Abril	Maig	Juny	Juliol	Agost	Creix nre. (punts)	Creix %
BARCELONA	1.080.028	6,5	6,6	7,1	8,0	8,4	8,6	8,4	8,6	2,1	32,3%
1. Ciutat Vella	80.914	7,9	8,0	8,6	10,0	10,6	11,0	10,9	11,2	3,3	41,8%
2. L'Eixample	179.225	5,3	5,3	5,7	6,5	7,0	7,1	7,0	7,2	1,9	35,8%
3. Sants-Montjuïc	125.405	6,6	6,8	7,1	8,2	8,6	8,9	8,7	8,9	2,3	34,8%
4. Les Corts	50.043	5,5	5,6	5,8	6,6	7,0	7,1	7,0	7,1	1,6	29,1%
5. Sarrià - Sant Gervasi	92.833	3,8	3,8	4,0	4,5	4,7	4,8	4,8	4,9	1,1	28,9%
6. Gràcia	80.795	5,8	5,8	6,3	7,2	7,5	7,7	7,6	7,8	2,0	34,5%
7. Horta-Guinardó	109.482	7,0	7,0	7,4	8,4	8,9	9,0	8,8	9,0	2,0	28,6%
8. Nou Barris	108.161	8,9	9,0	9,4	10,5	11,0	11,4	11,1	11,2	2,3	25,8%
9. Sant Andreu	96.162	7,3	7,4	8,0	8,8	9,2	9,3	9,1	9,3	2,0	27,4%
10. Sant Martí	157.008	7,2	7,2	7,7	8,6	8,9	9,1	9,0	9,2	2,0	27,8%

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Oficina Municipal d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona.

Sobre les dades per districte i grup d'edat, Ciutat Vella és el districte on més augmenta, en proporció, l'atur registrat entre gener i agost del 2020, entre la joventut. A l'agost hi havia un 54,7% més de joves de Ciutat Vella en situació d'atur que al febrer. Al conjunt de la ciutat l'augment ha estat del 45,1%.

Els impactes també són desiguals a escala de barris, tal com s'aprecia a les taules següents:

1. Taules evolutives per barris de Barcelona. Any 2020											
1. Evolució de l'estimació de l'atur registrat a Barcelona per barris i mesos 2009-2020. Any 2020											
Districte	Barris	Gener	Febrer	Març	Abril	Maig	Juny	Juliol	Agost	Creix nre	Creix %
Ciutat Vella		6.364	6.488	6.988	8.098	8.602	8937	8790	9.071	2.707	42,5%
1. 1. El Raval		3.065	3.141	3.370	4.059	4.241	4.482	4.439	4.569	1.504	49,1%
1. 2. El Gòtic		918	949	1.022	1.161	1.254	1.271	1.254	1.293	375	40,8%
1. 3. La Barceloneta		1.002	1.008	1.091	1.209	1.306	1.340	1.303	1.350	348	34,7%
1. 4. Sant Pere, Santa Caterina i Ribera		1.379	1.390	1.506	1.668	1.800	1.845	1.793	1.860	481	34,9%

1. Taules evolutives per barris de Barcelona. Any 2020											
2. Pes de l'atur registrat per barris sobre la població de 16-64 anys. Percentatges. Any 2020											
Districte Barris	Població de 16 a 64 anys	Gener	Febrer	Març	Abril	Maig	Juny	Juliol	Agost	Creix nr	Creix %
Ciutat Vella	80.914	7,9	8,0	8,6	10,0	10,6	11,	10,9	11,2	3,3	41,8%
1. 1. El Raval	36.405	8,0	8,6	9,3	11,2	11,7	12,	12,2	13,0	4,1	48,8%
1. 2. El Gòtic	15.462	6,0	6,1	6,6	7,5	8,1	8,2	8,1	8,0	2,5	42,4%
1. 3. La Barceloneta	11.337	9,0	8,9	9,6	10,7	11,5	11,8	11,5	12,0	3,1	35,2%
1. 4. Sant Pere, Santa Caterina i Ribera	17.710	8,0	7,9	8,5	9,4	10,2	10,4	10,1	11,0	2,7	34,6%

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Oficina Municipal d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona.

El Raval és el barri amb increments més forts d'atur registrat i de pes sobre la població activa, amb diferències de més de 7 punts respecte al districte i de quasi 9 punts amb el Gòtic, que és el següent barri amb més creixement, molt semblant a la mitjana del districte. Tant la Barceloneta com Sant Pere, Santa Caterina i la Ribera estant significativament per sota.

Conclusions

Tal com s'ha dit anteriorment, no es disposen encara d'enquestes que permetin ajustar les dades amb més precisió però, malgrat això, sí que es poden extreure algunes conclusions amb les dades existents.

Tot i no tenir dades de l'increment de l'atur per sectors econòmics als districtes, es pot deduir que **l'increment de l'atur, sobretot a l'hostaleria i en menor mesura al comerç, està directament vinculat amb la destrucció de llocs de treball al districte.** La diferència

de l'increment relatiu de l'atur amb els districtes on l'ocupació de la població activa no està tan vinculada al sector serveis així ho indica. A la vegada, els increments d'atur més alts del districte es donen entre la població menys qualificada (joves amb estudis obligatoris i la població del barri del Raval). En contrastar-ho amb les enquestes de població activa dels últims anys, que indiquen que l'hostaleria té els sous més baixos de tots els sectors econòmics i, per tant, aglutina persones treballadores menys qualificades, es conclou que la dependència que el teixit econòmic del districte té de l'hostaleria és la raó principal, no l'única, és clar, perquè Ciutat Vella sigui el districte més castigat de la ciutat per la crisi de la covid-19.

Així mateix, és indiscutible la relació directa entre la reducció total del turisme i l'impacte descrit en el sector hostaler (hotels i restauració) que mostra els vincles en l'evolució d'aquest sector i el del turisme, tal com han reflectit diferents estudis previs que relacionen el creixement exponencial de visitants al districte en els últims vint anys amb la implantació d'un elevat nombre de nous hotels i locals de restauració.

En aquest sentit, hi ha un ampli consens a la ciutat sobre les externalitats negatives del turisme (tensió del mercat immobiliari i comercial, precarietat del mercat laboral, sobreocupació de l'espai públic, etc.) que es contraposa amb l'activitat econòmica que genera. Aquestes externalitats negatives s'han vist accentuades amb la crisi de la covid-19, la qual cosa evidencia l'excessiva dependència econòmica del turisme, sobretot a Ciutat Vella, com moltes veus de la ciutat estan denunciant des de fa temps.

Per concloure, ha quedat palès que **el sector turístic, malgrat ser un sector econòmic de creixement ràpid o justament per això, és poc resilient. Això fa imprescindible la diversificació de l'economia del territori cap a altres sectors, i aquesta mesura de govern va en aquesta direcció.**

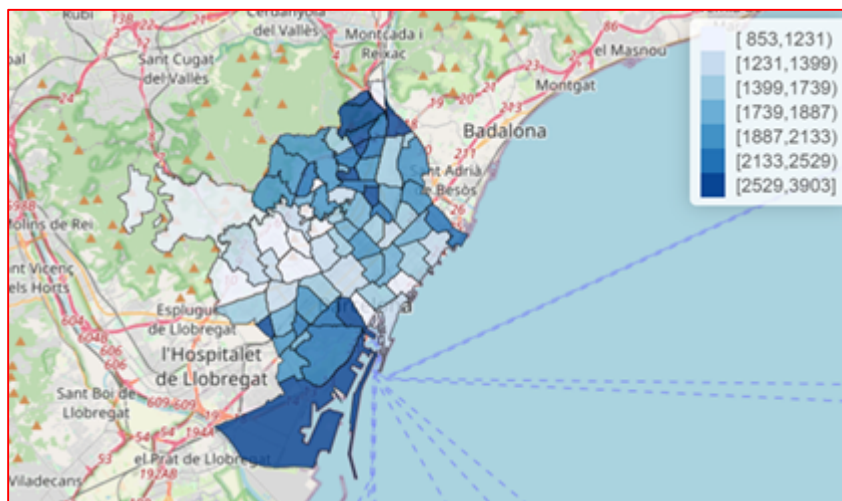
2.2 Salut, cures i drets socials

Incidència de la covid-19 a Ciutat Vella i les desigualtats socioeconòmiques

La covid-19 ha tingut una incidència desigual als diferents districtes i barris de Barcelona. Si bé la incidència en la primera onada de la covid-19 a Ciutat Vella i els seus diferents

barris, en comparació a la resta de la ciutat, va ser moderada-baixa, en l'actual segona onada està sent més rellevant. Al mateix temps, tant la incidència acumulada com els casos confirmats de les últimes setmanes es manifesten de manera molt diferenciada entre els diferents barris del districte de Ciutat Vella.

Segons les dades proporcionades per l'Agència de Salut Pública de Barcelona (ASPB)⁴ en data de 4 d'octubre de 2020, el Raval (1.477 casos confirmats) apareix com el barri amb més casos confirmats de tot Barcelona i un dels barris amb més incidència acumulada (2.981 x 100.000 hab.), i gairebé dobra la mitjana de la ciutat (1.843 x 100.000 hab.). A l'altra extrem hi ha el Gòtic (1.160 x 100.000 hab.), la Barceloneta (1.308 x 100.000 hab.) i el Casc Antic (1.564 x 100.000 hab.), que mostren unes dades d'incidència per sota de la mitjana de la ciutat.

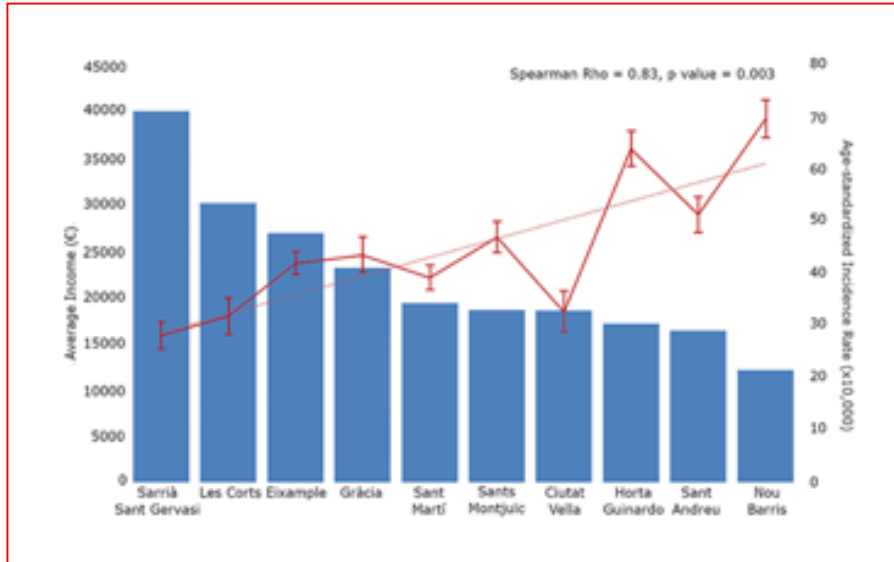
Segons un estudi publicat per l'Institut de l'Hospital del Mar d'Investigacions Mèdiques (IMIM) i l'Institut Universitari d'Investigació en Atenció Primària IDIAPJGol a la revista *Journal of Public Health* a l'agost del 2020,⁵ i en la mateixa direcció que un article⁶ de l'ASPB que va publicar a finals de març del mateix any, es manifesta la correlació entre les desigualtats socials i de renda amb la incidència de la covid-19.

⁴ Font: ASPB, Distribució de la incidència als barris. De març a octubre del 2020.

⁵ "Impact of covid-19 outbreak by income: hitting hardest the most deprived", *Journal of Public Health* <https://academic.oup.com/jpubhealth/advance-article/doi/10.1093/pubmed/fdaa136/5881845>

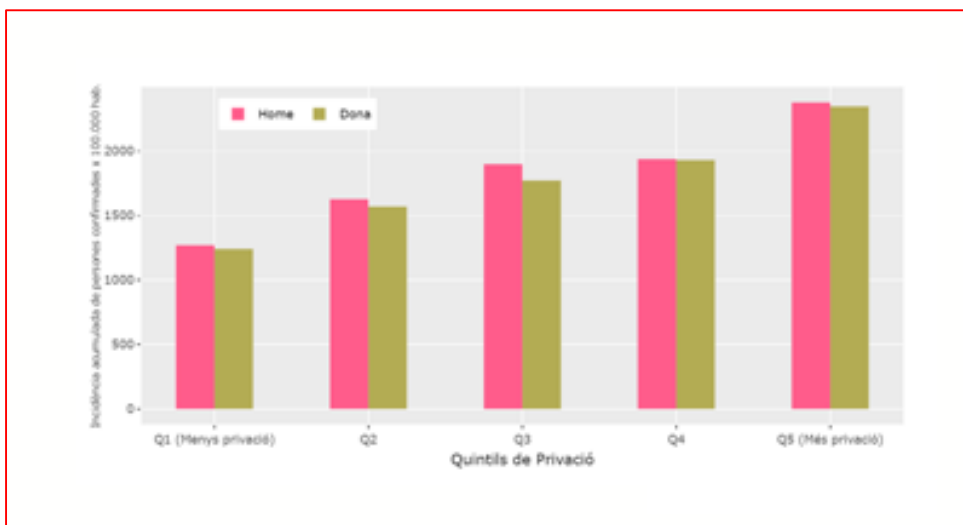
⁶ "Desigualtats socials i covid-19 a Barcelona", *Barcelona Societat*, <https://www.aspb.cat/noticies/desigualtats-socials-covid-19-barcelona/>

L'estudi de l'Institut de l'Hospital del Mar, corresponent a l'abril del 2020, indica la tendència en la correlació entre la renda dels diferents districtes i la incidència de la covid-19, tal com s'observa en el gràfic següent:

Font: Hospital del Mar. Relació entre renda mitjana i incidència per cada 10.000 hab. als districtes.

En el gràfic següent podem observar la relació entre els quintils de renda i la incidència acumulada l'octubre del 2020:⁷

Font: Registre covid-19. Departament de Salut. Generalitat de Catalunya.

⁷ "Distribució de la incidència per nivell socioeconòmic", https://aspb.shinyapps.io/covid-19_BCN/#Distribuci%C3%B3_de_la incid%C3%A8ncia_per_nivell_socioecon%C3%B2mic

Aquests gràfics posen en evidència que la pandèmia afecta amb més força els barris més empobrits i les persones amb menys recursos. Si bé en el moment en què els dos estudis es porten a terme, durant la primera onada de la covid-19, la incidència a Ciutat Vella va ser moderada-baixa en comparació amb la resta de la ciutat. Es pot observar com la tendència de la incidència actual mostra com efectivament els barris, ara també a Ciutat Vella, amb menys renda i amb més persones en situació de vulnerabilitat continuen sent els més afectats, com es pot observar en el primer mapa d'incidència per barris a Barcelona d'aquest apartat.

Alhora, els dos estudis expliquen que no només hi ha una correlació en la distribució geogràfica de la renda amb la incidència de la covid-19, sinó que molts altres condicionants socials també són factors de risc, com per exemple: treballs que impliquen més exposició, les condicions de precarietat habitacional, la sobreocupació o l'existència d'habitatges reduïts o situacions de vulnerabilització com són la classe social, el gènere, el país d'origen, les discapacitats, etc.

L'ASPB, en el seu article, apunta com aquests factors de risc tenen la potencialitat d'esdevenir factors multiplicadors, ja no només en les possibilitats de transmissió de la malaltia, sinó també en els efectes de revulnerabilització i precarització com a conseqüència del confinament i les restriccions de circulació.

En aquest sentit, és important destacar com alguns d'aquests factors de risc de transmissió com a multiplicadors de la vulnerabilitat social són presents de manera molt particular al districte de Ciutat Vella. De fet, com s'explicava anteriorment, a l'ASPB, en el seu article de maig, ja li crida l'atenció que a Ciutat Vella la incidència no sigui més alta, degut a les condicions socioeconòmiques de la població. I és que alguns d'aquests condicionants socioeconòmics i culturals poden també dificultar la detecció de la transmissió.

Així, es poden esmentar certes característiques socioeconòmiques i demogràfiques del nostre districte que poden funcionar com a factors multiplicadors dels efectes socials, econòmics i sanitaris de la covid-19:

1. Model econòmic i precarietat laboral. Com s'ha explicat en l'apartat anterior, un model econòmic i laboral molt dependent del sector turístic el fa poc resilient a situacions com aquesta crisi econòmica, de manera que aboca a l'atur una part important de la població local que treballa en els sectors afectats. D'altra banda, hi ha una part del veïnat de Ciutat Vella que es troba en situació de gran precarietat i inestabilitat laboral, que treballa en l'economia submergida o en condicions d'abús laboral i que pot trobar-se forçada a no poder complir les mesures de prevenció, de confinament o quarantena per por de perdre el treball o de trobar-se sense ingressos.

2. Exclusió habitacional i infrahabitatge. Un parc d'habitatge molt degradat i antic, amb una densificació molt alta al districte, així com situacions de precarietat habitacional amb una alta presència d'infrahabitatges, habitatges insalubres, sobreocupació i alts nivells de persones que estan vivint al carrer, són situacions que dificulten el distanciament social i faciliten la transmissió de la malaltia. També són condicionants per al desenvolupament d'altres malalties físiques o mentals.

3. Barreres culturals o idiomàtiques. Unes característiques demogràfiques complexes amb un alt percentatge de veïnes migrades en situacions irregulars, i una part important del veïnat amb barreres culturals o idiomàtiques que dificulten l'accés a la informació, la comunicació i la divulgació dels missatges sobre les mesures de prevenció de la malaltia i del confinament, així com el desconeixement dels serveis socials i sanitaris existents, són factors de gran vulnerabilitat social i de la salut individual i comunitària.

4. Nivell socioeconòmic. Un baix nivell socioeconòmic, com s'ha vist, pot implicar una multiplicitat de factors associats de risc tant per l'augment de la transmissió de la covid-19 com en la vulnerabilització social i econòmica derivada del confinament i les restriccions de circulació social. Així, s'ha pogut observar les necessitats sobrevingudes arran de la precarietat econòmica i social que han portat moltes famílies de Ciutat Vella a no poder pagar el lloguer, a la dificultat

d'accedir a aliments o estris d'higiene personal, a la impossibilitat d'adquirir materials escolars o digitals per al seguiment de les classes virtuals i el seguiment escolar, les necessitats d'atenció a la salut mental o la dificultat per fer-se càrrec de les necessitats d'atenció i cura dels infants, gent gran o persones dependents.

Necessitats sobrevingudes i agreujament de les existents. Dades i atencions dels serveis socials de Barcelona

Més enllà de les conseqüències directes que ha suposat l'emergència sanitària i les seves conseqüències col·laterals, com són el deteriorament de la salut mental de la població a conseqüència del confinament, l'increment de les violències masclista i familiar, l'augment de treball en les cures i la pèrdua o suspensió del treball, la suspensió i tancament de les escoles, etc., **aquesta crisi social, econòmica i sanitària ha posat en relleu les mancances d'un sistema del benestar que ha sofert les retallades, la manca d'inversió i les privatitzacions de la darrera dècada.** El deteriorament d'alguns dels serveis socials i sanitaris essencials per les esmentades retallades i privatitzacions ha provocat uns efectes devastadors per a la població més vulnerable.

Aquesta crisi ha evidenciat la precarietat i l'aïllament social que pateixen les persones grans i dependents que viuen en residències precàries amb ànim de lucre, així com la precarietat laboral de les persones treballadores que les atenen; també ha posat de manifest els efectes devastadors de les retallades, de la privatització i la falta d'inversió en la sanitat pública, així com el paper fonamental que desenvolupen les treballadores sanitàries sobreposant-se a la manca de recursos per donar la millor de les cures possible; el deteriorament dels centres d'atenció primària, que han estat fonamentals en el cribratge i mitigació durant l'emergència sanitària; la quantitat de persones que viuen al carrer i la vulnerabilitat a què es troben sotmeses nit rere nit, així com la falta d'equipaments habitacionals perquè siguin ateses; la falta de regulació d'un mercat immobiliari especulatiu, depredador i antisocial o la vulnerabilitat de les nostres veïnes que es troben en situació irregular.

Aquestes evidències del deteriorament dels serveis que donen resposta a la cobertura dels drets i les necessitats socials han de fer que les administracions reforcin l'aposta per

la inversió social, no només per mitigar els efectes d'aquesta crisi, sinó per fonamentar i apuntalar l'estructura d'un estat del benestar que garanteixi els drets fonamentals.

Encara que aquest Ajuntament ha fet una aposta decidida per ampliar els serveis i les ajudes socials, els equipaments habitacionals i també un gran esforç econòmic abans i durant la pandèmia, continua sent insuficient per fer front a totes les necessitats sobrevingudes i per pal·liar l'agreujament de les necessitats existents.

En aquest sentit, per comprendre millor l'abast de la crisi social a Barcelona i a Ciutat Vella així com de la resposta de l'Ajuntament de Barcelona, a continuació es detallen les dades de les atencions i actuacions dels serveis socials a Barcelona:

1. Centres de serveis socials de Barcelona. Des dels centres de serveis socials de Barcelona (CSS) s'han realitzat 10.025 atencions presencials, 97.963 valoracions socials professionals telefòniques, 55.490 atencions per part de la unitat de gestió administrativa i 449 visites a domicili, des de l'inici de la crisi provocada per la covid-19, amb un increment de noves persones usuàries dels serveis socials.

S'ha incrementat en un 72,5% (respecte al febrer del 2020) el nombre d'ajuts econòmics destinats a cobrir les necessitats més bàsiques de la població. Al mes de juny s'han atorgat 3.719 ajuts per un import de 2.054.963 €.

Una de les necessitats sobrevingudes més greus ha estat l'emergència alimentària en alguns punts de Barcelona. Així, l'Ajuntament de Barcelona reparteix 7.171 àpats diaris entre els serveis d'àpats a domicili, pícnic i menjadors socials.

2. Gent gran i dependència. El col·lectiu més afectat per la covid-19 ha estat el de la gent gran i de manera especial les persones que viuen en les residències de gent gran, on s'ha viscut una verdadera tragèdia per l'elevada taxa de mortalitat que hi ha hagut. A més, cal afegir-hi les conseqüències de l'aïllament social, en el qual molts ja es trobaven sotmesos.

Pel que fa a les residències de gent gran municipals, actualment estan lliures de casos de covid-19 i han modificat els plans de contingència, així com han informat les famílies i la comunitat de la situació actual dels equipaments.

L'aïllament social també ha afectat de forma greu persones grans o en situació de dependència que viuen soles a casa seva. És per això que el Servei de Teleassistència ha posat en marxa la sol·licitud telemàtica a través del portal de tràmits, per tal que les persones no hagin de sortir de casa per sol·licitar aquest servei. Es vol iniciar una campanya telefònica adreçada a les persones de més de 75 anys que viuen soles al domicili i que encara no disposen del Servei de Teleassistència, la qual informi d'aquest servei. Al mateix temps, el Servei d'Atenció Domiciliària (SAD) està recuperant els serveis en baixa temporal, si bé moltes persones refusen el servei per por. També s'ha elaborat una guia conjuntament amb l'ASPB que comprèn les mesures de protecció i d'actuació per als professionals del SAD per la covid-19, on es determina la manera d'actuar segons la situació de cada domicili durant la pandèmia.

3. Sensellarisme i espai públic. L'Ajuntament de Barcelona va habilitar dispositius extraordinaris per donar resposta a les necessitats de confinament de tota la població i davant la doble vulnerabilització que pateixen les persones que es troben dormint al carrer. Entre el 16 de març i 15 de juliol van passar per aquests equipaments 1.268 persones diferents. Per poder atendre aquestes persones, els serveis jurídics de l'Institut Municipal de Serveis Socials han realitzat fins a 140 contractes d'emergència, des del 16 de març, per tal que l'organització pogués assumir la gestió de la crisi de la covid-19.

Des dels serveis socials i d'intervenció a l'espai públic s'han dut a terme 20.637 atencions professionals presencials i 27.489 valoracions socials professionals telefòniques. El Servei de Gestió de Conflictes recupera en bona part la seva tasca habitual amb relació al treball comunitari. Aquestes persones s'han de sumar a les més de 2.200 que han continuat allotjades a les places ordinàries per a persones sense llar que té habitualment la ciutat de Barcelona i que han

funcionat en tots els casos com a centres residencials les 24 hores. L'Ajuntament de Barcelona disposa actualment de 2.825 places per a l'allotjament de persones sense llar i amb el funcionament de l'Hotel Salut que allotja persones positives per covid-19 que no poden estar als allotjaments per a persones sense llar.

D'altra banda, des de SIS-Tractament s'han realitzat 1.665 atencions presencials, 5.449 valoracions socials professionals telefòniques i 941 atencions per part de la unitat de gestió administrativa entre presencials i telefòniques.

En els darrers anys, la meitat de les persones que s'han adreçat als serveis socials feia menys de tres mesos que eren a la ciutat. De les 1.324 persones ateses entre els mesos de març i agost als dispositius d'emergència, el 77% dormien a Barcelona abans d'entrar-hi, la resta s'estava en altres llocs de l'àrea metropolitana, de Catalunya o d'altres punts, o bé no va voler comunicar d'on venia per temor a no permetre-li utilitzar el dispositiu.

4. Dades per pèrdua d'habitatge. La dificultat d'accés a l'habitatge, així com els preus desorbitats produïts per l'especulació, són els factors que vulnerabilitzen encara més la situació socioeconòmica de moltes famílies que amb prou feines han pogut sostenir la despesa de l'alimentació i les despeses ordinàries durant el confinament, per la baixada d'ingressos de les famílies o per la pèrdua del treball.

Aquestes són les dades sobre la situació durant el confinament i en l'actualitat:

Dades d'atencions en el període de confinament, des del 23 d'abril fins al 2 de juny de 2020

Temàtiques de les gestions ateses	1S	3S	4S	5S	6S	7S	8S	9S	10S	TOTAL
Tràmits d'expedients d'ajuts al lloguer	347	244	39	14	11	79	66	24	24	986
Atencions per consultes d'habitatge										
Ajuts per al lloguer	24	69	60	149	20	70	73	25	81	596
Expedients de la borsa d'habitatge	10	5	4	9	9	3	3	2	7	58
Consultes de rehabilitació i cèdules d'habitabilitat	99	51	40	46	8	21	40	79	38	452
Assessorament jurídic al voltant de l'habitatge	9	16	19	16	15	15	32	9	19	172
Assessorament de tràmits d'ajuda per la covid-19	18	220	81	165	196	197	251	182	194	1.605
Consultes genèriques	9	26	17	16	11	26	24	25	28	189
TOTAL	516	631	260	415	270	411	489	346	391	4.058

5. Increment del treball de cures. L'emergència sanitària, així com el confinament, han fet emergir i incrementar les necessitats d'atenció i cura de les persones més dependents de la nostra població. Des de les persones grans que s'han quedat aïllades i soles a casa seva; de la gent gran i dependent que viu a residències; o la cura dels infants i adolescents que han deixat d'anar a escola; de les persones amb diversitat funcional o dels familiars amb gran dependència.

El treball de cures recau principalment en les dones, sobretot en les dones de les classes més desfavorides, la qual cosa incrementa encara més les tasques i la sobrecàrrega d'hores de treball i les sotmet a vulneracions i riscos per a la salut física i mental. Així, per exemple, l'informe de situació per la covid-19 de les taules de salut mental de la ciutat exposa que l'aïllament i el confinament han suposat situacions de sobrecàrrega de les persones cuidadores a causa de la cura intensa i continuada de persones malaltes o dependents. Aquesta responsabilitat al voltant de les tasques de cura i la sobrecàrrega que comporta recau, principalment, sobre les dones de la família, tant en les feines formals (salut, neteja, treball social i sector serveis, entre d'altres) com en les informals (tasques domèstiques i cura de persones dependents).

Tenint en compte que la majoria dels treballs professionals que tenen a veure amb l'atenció i la cura dels altres són ocupats normalment i majoritàriament per dones, es pot endevinar que els efectes de l'estrès en les circumstàncies en què s'han hagut de produir aquestes atencions en una situació d'emergència sanitària i social i de col·lapse de molts d'aquests serveis i dispositius han recaigut sobre les dones que treballen en aquests àmbits.

I és que en l'àmbit laboral l'assignació del paper de cuidadora a les dones situa les professionals sanitàries en la primera línia de resposta a la malaltia i, de manera especial, infermeres i auxiliars d'infermeria i geriatria. El contacte directe i continuat amb persones afectades per coronavirus implica un elevat nivell d'exposició al contagi, pressió per allargar torns i fer hores extres i les conseqüències emocionals i psicològiques que pot comportar. En aquest sentit, segons les dades de la Xarxa Nacional de Vigilància Epidemiològica d'Espanya del mes de maig, les dones representaven el 76% dels contagis entre el personal sanitari.

És per això que, ara més que mai, **les administracions han de posar les cures al centre per ajudar a sostenir aquelles persones que sempre sostenen la vida i la cura de la resta de la població.**

Per tant, **és imprescindible la necessitat d'establir dispositius de suport per a les cures a dones i famílies que no disposen de xarxa de suport, on els progenitors no es poden absentar de la feina en moments com els confinaments o en altres necessitats d'urgència.**

6. Iniciatives de suport en el teixit comunitari en el marc de la crisi. La mobilització i autoorganització espontànies de la xarxa veïnal, comercial i comunitària; la reorientació i readaptació de l'activitat de moltes entitats del tercer sector, així com l'articulació d'aliances i col·laboracions entre tots aquests actors amb l'Ajuntament de Barcelona han esdevingut clau per detectar i donar resposta a les necessitats sobrevingudes per la covid-19 i el confinament de la població del districte de Ciutat Vella.

Si bé aquesta reacció comunitària a l'emergència social i sanitària ha posat en relleu les mancances d'un sistema de benestar i d'uns serveis socials i sanitaris que han patit les retallades i la falta d'inversió de l'última dècada, al mateix temps mostra la potencialitat i reafirma l'aposta per la incorporació de la mirada i el treball comunitari al nostre territori aprofitant la intel·ligència col·lectiva i el treball comunitari.

Durant el confinament es van activar xarxes veïnals que ja existien o se'n van crear de noves a cadascun dels barris que estaven formades per veïnat i col·lectius organitzats, entitats socials, religioses o comerços. Pel que fa a iniciatives de suport per cobrir necessitats bàsiques, diverses entitats han ofert suport de tota mena: des de comprar menjar per a persones grans, repartint o portant menjar a casa de les persones que ho han necessitat, donant roba i calçat per a persones que ho requerien, fins a oferir assessorament laboral o d'acompanyament per a la tramitació d'ajudes o crear iniciatives d'autodefensa per al dret a l'habitatge. També s'han creat iniciatives per donar suport educatiu o per detectar i cobrir necessitats de materials escolars, com aconseguir material escolar i informàtic per a infants i adolescents que no tenien els recursos per donar continuïtat a la seva activitat escolar.

També cal destacar les iniciatives que han portat a terme comerços i entitats socials, culturals o religioses d'origen divers que han donat resposta a les necessitats sobrevingudes tant de la població del mateix origen que les entitats com de població d'altres orígens. Alhora, han ajudat a la difusió d'informació de les mesures de prevenció i restriccions socials, de la situació dels serveis d'atenció social i sanitària, així com a la detecció de situacions de vulnerabilitat i la canalització als serveis socials i sanitaris de veïnes d'origen divers amb barreres idiomàtiques o culturals, de manera que han actuat com a mediadors interculturals.

Des del Districte de Ciutat Vella es van convocar diverses reunions telemàtiques on es va conèixer el treball de cada una de les xarxes, es va posar en comú la feina entre elles i es van recollir les seves principals preocupacions, diagnòstics i demandes. D'altra banda, es van fer una sèrie de reunions amb entitats socials, culturals o religioses i associacions veïnals de cada barri per poder compartir conjuntament diagnòstics, necessitats, propostes o demandes i es van començar a conèixer els efectes socials que la crisi estava tenint en la població de Ciutat Vella, amb la qual cosa es va compondre una primera foto situada del diagnòstic. D'aquestes i d'altres reunions i trobades de treball n'han sorgit part dels diagnòstics i de les propostes d'actuacions que s'han definit en aquesta mesura de govern.

Conclusions

S'ha pogut observar com no ens trobem només davant una emergència sanitària, sinó que aquesta crisi és també social. I com els factors de risc social augmenten els de risc de la salut i viceversa.

I és que les característiques econòmiques, socials i culturals de la població del districte de Ciutat Vella aglutina una gran quantitat de factors de risc que fa que el nostre veïnat sigui especialment vulnerable a la situació d'emergència social i sanitària actual, cosa que augmenta els riscos de transmissió de la covid-19 i multiplica les vulnerabilitats

socioeconòmiques. Però, alhora, **també s'han pogut observar les fortaleeses d'una xarxa veïnal i comunitària que ha donat una resposta admirable i que han funcionat com a factors de protecció davant les devastadores conseqüències socials d'aquesta crisi.**

Si bé, com s'ha anat repetint, aquesta mesura de govern és un full de ruta, i aquest apartat una foto del moment actual, en què encara no coneixem ben bé quines seran totes les conseqüències i efectes socioeconòmics d'aquesta crisi, ens permet començar a construir una bateria de respostes que ajudin a mitigar els efectes de la crisi en la població de Ciutat Vella. **Aquesta resposta, per la multiplicitat de factors de risc social i sanitari, ha de ser una resposta integral que tingui en compte tots els condicionants socials, econòmics, de gènere, d'origen, culturals i sanitaris perquè veritablement funcioni com a dic de contenció enfront dels efectes devastadors d'aquesta crisi.** Coneixedors també de les limitacions de l'acció i pressupost municipal, caldrà treballar per exigir més inversió social i sanitària a la resta d'administracions competents en el nostre territori.

Alhora, **la resposta col·lectiva de la població, entitats i comerços ens ha reafirmat en la necessitat de treballar braç a braç entre el Districte i la xarxa comunitària del territori, integrant la mirada comunitària en tots els àmbits d'actuació del districte de Ciutat Vella, enfortint les xarxes comunitàries existents i creant-ne de noves.** L'aposta comunitària no ha de servir per refusar la responsabilitat de l'Ajuntament com a garant dels drets bàsics, tot el contrari, ha d'enfortir l'acció de l'Administració local per posar a treballar la intel·ligència col·lectiva, per detectar vulnerabilitats allà on no les detecten els serveis municipals i per donar respostes més acurades i integrals.

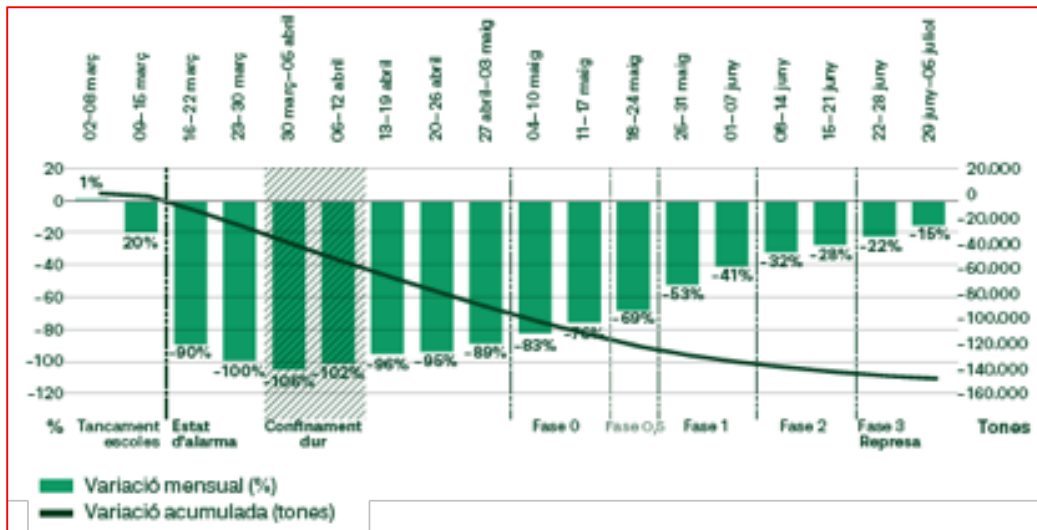
2.3 Dret a la ciutat

Un dels aspectes més destacats provocats pel confinament ha estat la reducció de la contaminació atmosfèrica i acústica a la ciutat. Pel que fa a la contaminació atmosfèrica, la intensa reducció del trànsit durant el confinament va suposar una forta disminució de les emissions de gasos contaminants dels vehicles però que es van recuperar un cop es van aixecar les restriccions a la mobilitat, tal com es pot veure en els quadres següents:

Denominació	Mitjana del període en µg/m ³	Comparació respecte estat alarma en µg/m ³ / %
Pre-COVID	37,8	21,0 / 124%
Estat d'alarma	16,8	-
Post estat d'alarma	22,0	5,1 / 31%
Inici curs escolar	36,1	19,2 / 114%

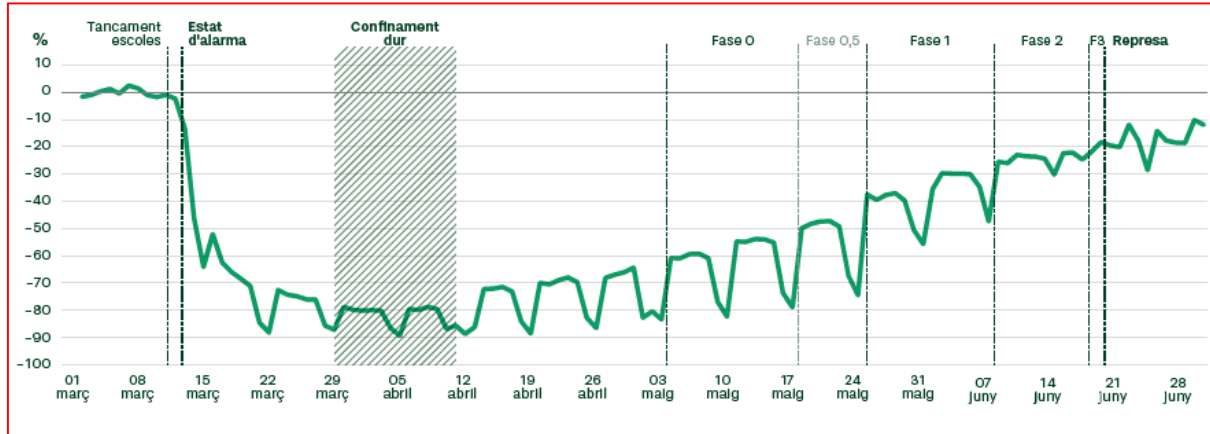
Font: Agència de Salut Pública de Barcelona.

Pel que fa al càlcul de la reducció d'emissions de CO₂ derivada de la davallada de la circulació de vehicles setmanal (%) i acumulada (tones), el gràfic següent mostra una gran davallada en el període de confinament dur.

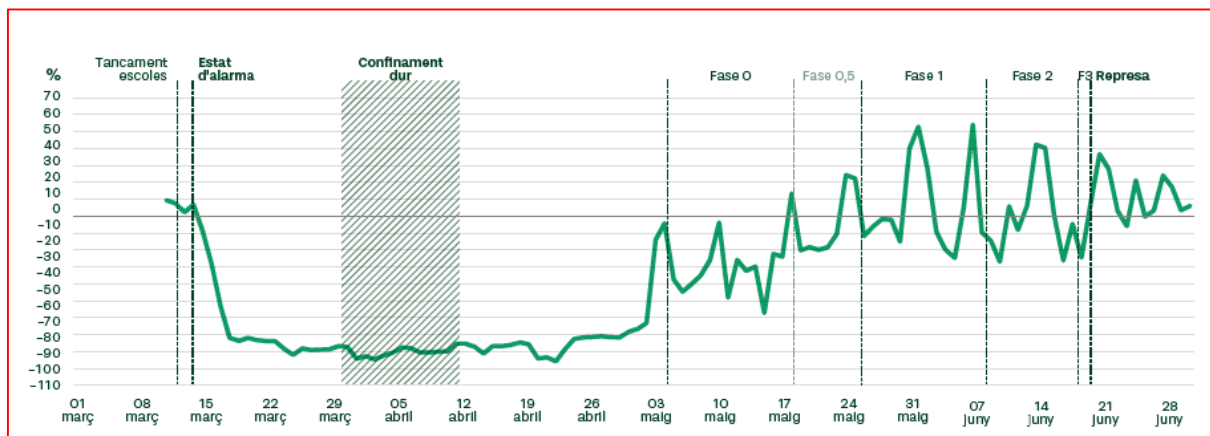
Font: Barcelona Regional, *Observatori covid-19. Metabolisme de la ciutat*, juliol del 2020.

Pel que fa a la disminució de la intensitat del trànsit (franja 0-24 hores), el gràfic següent destaca la reducció més dràstica coincidint amb el període de confinament dur.

Font: Barcelona Regional, *Observatori covid-19. Metabolisme de la ciutat*, juliol del 2020.

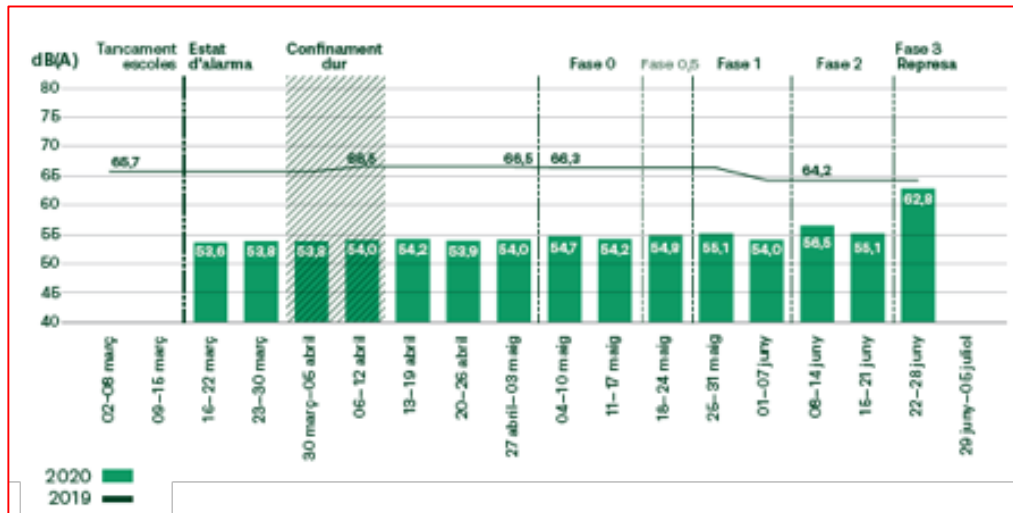
Pel que fa a la mobilitat, destaca l'increment de l'ús de la bicicleta per sobre de la situació pre-covid-19, tal com es veu en el gràfic següent, on s'indica l'evolució de la intensitat d'ús dels carrils bici (franja 0-24 hores):

Font: Barcelona Regional, *Observatori Covid -19. Metabolisme de la ciutat*, juliol del 2020.

Respecte a la contaminació acústica, les dades més rellevants pel districte són les derivades de l'oci nocturn perquè és el que afecta més la salut de les persones. Tot i no tenir dades territorialitzades, la disminució del soroll als carrers de vianants va ser molt significativa durant l'estat d'alarma. En aquest sentit, el gràfic següent mostra la

comparació dels nivells sonors dels carrers de vianants amb activitat d'oci nocturn de la mitjana del mes de març, abril, maig i juny del 2020 respecte a la mitjana de les fases posteriors a la declaració de l'estat d'alarma, a les estacions de la xarxa de vigilància de la contaminació acústica de la ciutat de Barcelona.

Font: Barcelona Regional, *Observatori Covid -19. Metabolisme de la ciutat*, juliol del 2020.

Finalment, el darrer aspecte per destacar pel que fa al dret a la ciutat ha estat la reapropiació per part dels veïns i les veïnes dels carrers i les places del districte. Encara no es disposen d'estudis ni d'indicadors, però s'han pogut veure les imatges que mostren aquesta recuperació de la vida veïnal, sobretot en el barri Gòtic, on la plaça de la Catedral plena de criatures jugant ha sortit en molts mitjans de comunicació, la qual cosa evidencia que la manca de turistes a les places més saturades de Ciutat Vella ha permès que torni a haver-hi vida veïnal i comunitària.

Conclusions

Tot i els efectes negatius sobre l'economia de la ciutat i especialment sobre l'economia del districte, que s'han descrit en l'apartat corresponent, **la pandèmia també ha evidenciat les conseqüències de la crisi ambiental provocada pel model de desenvolupament econòmic actual.**

L'intens trànsit urbà, sobretot en vehicle particular, el creixement de l'oci nocturn en les últimes dècades i la massificació turística són excessos que tenen un alt impacte sobre el dret a la ciutat. Per tant, **la condició necessària per reduir la contaminació ambiental i acústica es basa en la correcció d'aquests excessos i, al mateix temps, treballar per trobar l'equilibri d'usos a l'espai públic del districte.**

3. Objectius

L'objectiu principal d'aquesta mesura de govern és articular els instruments públics necessaris per pal·liar, en la mesura del possible, els efectes que la crisi de la covid-19 està deixant en el teixit socioeconòmic de Ciutat Vella. Alhora, i malgrat l'escenari d'incertesa i contenció pressupostària en el qual ens trobem fruit de la pandèmia, el sistema que ens ha portat a aquesta nova crisi exigeix reprioritzar les polítiques públiques i els serveis.

Un altre objectiu, doncs, passa per enfocar tant l'acció del Govern com dels serveis municipals presents al districte no només a continuar prenent mesures en l'àmbit sanitari per controlar la propagació de la pandèmia, sinó sobretot a atendre les noves necessitats sorgides arran de la pandèmia i fer-ho de manera transversal.

4. Eixos d'actuació

Amb la convicció que Ciutat Vella ha de portar el lideratge de la recuperació de la ciutat en el context post-covid-19, la mesura de govern es basa en tres eixos fonamentals. El primer, **treballar cap a un model econòmic més resilient, creant ocupació de qualitat.** El segon, **enfortir les cures i garantir els drets socials bàsics, posant èmfasi en les infàncies, la joventut, la gent gran i les dones.** I el tercer, **consolidar el dret a la ciutat, enfortint el teixit comunitari i sumant les lluites compartides contra les desigualtats per no deixar ningú enrere.**

És el moment dels lideratges públics, d'articular polítiques públiques i comunitàries que estiguin a l'altura d'una ciutadania digna, que es cuida i dona suport mútuament i que genera oportunitats per a totes i tots. Aquesta mesura pretén protegir i cuidar els veïns i

les veïnes de Ciutat Vella, pal·liant els danys causats per l'emergència sanitària i creant noves condicions per a un present i un futur millors.

Cal destacar, que més enllà d'aquesta mesura de govern, també està previst impulsar dos plans d'actuació, com són el Pla de transversalització de la interculturalitat a Ciutat Vella i el Pla estratègic d'atenció sobre el consum de drogues al Raval sud, així com l'actualització del Pla de veïnatge de Ciutat Vella.

Aquests plans han de permetre la millora de les condicions de vida del veïnat, tot garantint l'equilibri entre la vida veïnal i altres usos que es donen a l'espai públic, i, al mateix temps, treballar amb mirada intercultural, de manera transversal i coordinada, tant en el si de l'Administració com de bracet de les entitats, tenint present que aquest és el districte amb una relació més gran de persones amb bagatge migratori respecte a la seva població.

Eix 1. Treballar cap a un model econòmic més resiliència, creant ocupació de qualitat.

Per la centralitat i la potencialitat de Ciutat Vella, volem que el nostre districte porti el lideratge de la recuperació econòmica de la ciutat en el context post-covid-19.

Els efectes de la crisi són especialment notables en l'economia de Ciutat Vella. L'aposta desmesurada realitzada en els últims anys pel sector de serveis ha suposat un alt grau de dependència del turisme que ha provocat greus conseqüències que s'estan patint en l'actualitat. Les noves activitats econòmiques al servei del turisme han transformat l'estructura productiva de la ciutat i del districte, i els sectors primari i secundari estan molt afeblits o a punt de desaparèixer. En conseqüència, la taxa d'atur a Ciutat Vella s'ha disparat en relació amb la dels altres districtes de la ciutat.

Estem en un moment clau que, més enllà de presentar una crisi evident, planteja una oportunitat per reorganitzar l'economia local, amb un objectiu clar: **posar l'economia al servei de la vida dels veïns i les veïnes i no a l'inrevés**. L'objectiu de les mesures que presentem a continuació és pal·liar els efectes immediats de la crisi i canalitzar en clau transformadora l'activació econòmica del districte, caminant cap a un model més resiliència

amb un creixement més sostenible, més perdurable i més inclusiu. Cal aprofitar aquest esforç col·lectiu que s'està fent aquests mesos per diversificar l'economia del nostre districte, plantejant noves i més fortes aliances i reduir, així, la gran vulnerabilitat per la qual ha emmalaltit l'economia de Ciutat Vella i que, malauradament, també ha afectat el veïnat.

S'ha de redirigir l'economia i posar-la en connexió amb les necessitats de les veïnes. **Quan parlem d'economia, ens referim al comerç i el seu arrelament amb el territori i també a la formació, l'ocupació i la conciliació de la vida laboral**, sempre des de la proximitat i la perspectiva que Ciutat Vella pot ser un exemple per a la resta de la ciutat i altres municipis en l'àmbit nacional i europeu.

Des del districte hi haurà una implicació total perquè Ciutat Vella sigui atractiva, competitiva i assequible per aixecar persianes. Volem afavorir l'obertura de comerços i ajudar al manteniment d'establiments comercials que tinguin una repercussió en clau econòmica, que generin ocupació i construeixin identitat de barri, amb un consegüent enfortiment de les relacions veïnals i augment de la seguretat, en el sentit més ampli de la paraula.

Per això, **volem treballar des d'una perspectiva de consum, producció i distribució local que fomenti la creació d'ocupació de qualitat, sigui sostenible i creï aliances amb sectors econòmics innovadors que permetin diversificar l'economia de Ciutat Vella.**

En concret, plantegem les mesures següents:

Ocupació de qualitat

- Potenciar tots els serveis de Districte i Barcelona Activa amb èmfasi en temes d'assessorament laboral, posant el focus en joves, dones amb càrregues familiars, persones més grans de 45 anys i persones aturades de llarga durada.
- Treballar en fórmules per generar ocupació per a persones en situació administrativa irregular, migrants i sense llar.
- Desplegar accions específiques del Pla de xoc per l'ocupació juvenil a través de les entitats juvenils del districte.

- Crear la Taula Estable de Xarxes Laborals de Districte potenciant la detecció de noves persones usuàries, tenint en compte les necessitats de les associacions de comerciants locals.
- Treballar complicitats en la línia de consolidar col·laboracions publicocomunitàries i amb el públicoprivat amb presència al districte, per tal d'impulsar la formació i l'ocupació de qualitat.

Formació i innovació tecnològica per als comerços

- Reorientar els programes de formació per adaptar-los a les noves necessitats acompanyant les entitats i eixos que ja ho fan.
- Donar resposta a les necessitats formatives del comerç per millorar les competències digitals i, si escau, reorientar la seva activitat a través de cursos i eines diverses:
 - **Plans de digitalització per a micropimes i persones treballadores autònomes:** suport tècnic especialitzat i personalitzar per acompanyar-les en els diferents processos de digitalització (presència de l'empresa a internet; estratègia de comunicació i màrqueting en línia; utilització de canals de venda en línia; digitalització dels processos de gestió).
 - **Formacions a mida per a comerços del Raval:** especialitzada i adaptada a les necessitats dels comerciants, en gestió de les eines de màrqueting digital adreçada als comerços per tal de millorar l'estratègia de promoció, captar nova clientela i augmentar les vendes.
 - **Comerç a punt:** assessorament professional individualitzat d'entre 5 i 12 hores de durada i totalment gratuït i adaptat a les necessitats de cada comerç.

Dinamització comercial

- Elaborar un estudi quantitatiu i qualitatiu per mesurar l'impacte de la crisi en el petit comerç del districte de Ciutat Vella.

- Consolidar el sistema de lliurament socialment responsable a domicili per potenciar la compra local en comerços de proximitat i facilitar-hi l'accés a persones amb problemes de mobilitat.
- Potenciar tots els serveis de districte i Barcelona Activa, fent-ne un reforç comunicatiu.
- Consolidar el Punt de Defensa dels Drets Laborals reforçant la comunicació amb les empreses per tal de promoure una ocupació de qualitat.
- Potenciar el Punt d'Atenció a l'Activitat Econòmica (PAAE) com a eina per donar suport a persones joves emprenedores i autònomes de Ciutat Vella.
- Engegar una campanya de comunicació per reforçar el paper del comerç de proximitat i el petit comerç de cara a Nadal.
- Posar en marxa la iniciativa "Dissenyem per al comerç" a Ciutat Vella, la qual uneix escoles de disseny i eixos comercials per dinamitzar el comerç de proximitat.
- Revisar l'ordenança de Paisatge Urbà amb l'objectiu de flexibilitzar-la i afavorir la senyalística i, en conseqüència, millorar la visibilitat dels comerços.
- Dissenyar accions de promoció específiques per als sectors més perjudicats.
- Crear un grup de treball amb les dinamitzadores dels eixos i associacions comercials establint canals d'informació i orientació sobre els recursos existents i la identificació de les necessitats expressades pel comerç.
- Garantir la liquiditat de les activitats econòmiques i promoció de projectes d'impuls i recuperació econòmica mitjançant les subvencions del Districte, Direcció de Comerç i Barcelona Activa ("Impulsem el que fas").
- Publicitar proactivament entre les persones propietàries de lloguer comercial l'[ajut econòmic per incentivar la rebaixa de lloguers dels locals comercials](#).
- Impulsar la cessió d'un servei de platges durant la temporada d'estiu a una entitat de caire comunitari del barri de la Barceloneta.
- Explorar una línia de BPO consistent en els acords entre propietaris i llogaters amb la intermediació del Districte i Àrea.
- Acompanyar l'adaptació de les mesures sanitàries en els comerços tenint en compte la naturalesa diversa del teixit comercial del districte.

- Mantenir un protocol de comunicació des del Districte amb els comerços pel que fa a les afectacions que puguin tenir obres i intervencions urbanístiques de més d'un dia en una zona determinada; compromís que s'haurà d'avisar amb dues setmanes d'antelació a l'associació de comerciants que pertoqui i a l'eix comercial de la zona.
- Mediar en la renegociació dels lloguers de locals amb activitat comercial per tal d'evitar el tancament de negocis.
- Treballar en un conveni amb els mercats i supermercats del districte per destinar l'excedent als bancs d'aliments i xarxes de suport.
- Facilitar l'obertura de comerços amb valor afegit com els que fomenten el comerç just, els productes de proximitat, els fabricats a la ciutat i el km 0.

Nou Pla de desenvolupament econòmic de Ciutat Vella

- Elaborar, amb els diversos agents econòmics del districte, el nou Pla de desenvolupament econòmic de Ciutat Vella, el qual articularà les mesures definides en aquest apartat.

Eix 2. Enfortir les cures i garantir els drets socials bàsics

Els efectes socials i econòmics del confinament i de les restriccions ha colpejat sobtadament la vida de les veïnes de Barcelona, però de manera més forta ho ha fet als barris més vulnerables de la ciutat, com són els de Ciutat Vella. Els efectes de la covid-19, lluny de tenir un impacte simètric en totes les capes socials de la població, s'han acarnissat sobretot amb les persones que ja es troben en situacions de precarietat laboral, vulnerabilitat o exclusió social, aprofundint-les i augmentant les desigualtats socials entre part del veïnat de Ciutat Vella i n'ha creat de noves a les quals l'Administració ha de front amb les xarxes veïnals, les entitats i la ciutadania en general.

En aquest sentit, **l'aposta d'aquesta mesura de govern és la d'enfortir el sistema de cures i garantir els drets socials bàsics, posant especial èmfasi en la salut mental, les infàncies i les persones joves, les persones grans i les dones.**

Salut i cures

- Prioritzar les necessitats sanitàries dels veïns i les veïnes: CAP del Raval nord i CAP del Gòtic.
- Desplegar un projecte integral per a la cura de les persones a Ciutat Vella que planteja una organització dels serveis més òptima, i que pretén caminar cap a la generació de barris cuidadors.
- Impulsar un nou programa vinculat al Pla de xoc de salut mental adreçat als centres oberts. Suport i acompanyament emocional i psicològic específic a les famílies i als infants i adolescents dels centres oberts que pateixen les conseqüències derivades de la situació sanitària actual. Es tracta d'un equip de suport format per professionals de la psicologia, el treball social i la medicació cultural.
- Impulsar un programa comunitari CSMA i CSMIJ (centres de **salut** mental d'adults i d'infants i joves) per tal de facilitar serveis d'assessorament expert en salut mental a professionals de serveis comunitaris (prevenir i detectar i intervenir precoçment els problemes de salut mental dels col·lectius amb més dificultats de vinculació als serveis de salut mental).
- Promoure grups d'acompanyament i atenció al dol adreçats a aquelles persones que han perdut alguna persona propera durant el confinament i postconfinament.
- Impulsar el projecte "Konsulta'm", i donar suport als centres oberts. Treball específic de suport i orientació als i les professionals dels centres oberts del districte per part de professionals clínics del "Konsulta'm" de Ciutat Vella, que pertanyen al Centre de Salut Mental Infantil i Juvenil.
- Impulsar el projecte "Barris, salut i cultura". Amb l'objectiu de reprendre el contacte social i les activitats en l'espai públic de les persones amb problemes de salut mental en situació d'aïllament social i emocional causat pel confinament i la pandèmia, s'organitzen sortides pel districte amb l'acompanyament d'una guia i de l'entitat Radio Nikosia.
- Incorporar grups i trobades de suport emocional a l'oficina de suport a la tramitació de les ajudes del Raval per a les persones amb patiment psicològic

detectades arran de les conseqüències de la pandèmia. **Projecte XARSE del Pla de barris.**

- Crear un espai d'autocura professional que atengui les necessitats, inquietuds i cures de les persones que treballen en l'atenció a les persones en l'àmbit de la salut mental. Aquesta és una iniciativa de la Taula de Salut Mental de Ciutat Vella que s'ha fet més evident arran de les conseqüències de la covid-19, sobretot en àmbits on no hi ha aquests espais.
- Formar i capacitar en perspectiva intercultural els i les professionals del districte que treballen en els àmbits de la salut mental, social i educació.
- Consolidar com a equipaments estables a la ciutat més enllà de l'emergència sanitària els dispositius per a dones, el d'atenció a persones amb addiccions i de joves.
- Visibilitzar els recintes esportius del districte com a espais de salut, potenciant els valors de l'esport i els hàbits saludables a tota la població, especialment la més jove i més gran amb perspectiva de gènere i intercultural.
- Promocionar l'espai i els serveis de Barcelona Cuida.
- Potenciar projectes de salut comunitària intercultural a través d'entitats i equipaments sanitaris.

Serveis socials i acció social

- Desenvolupar el projecte Alimenta a Ciutat Vella amb l'objectiu d'establir un projecte de referència que, amb l'impuls del Districte, acompanyi iniciatives comunitàries en aquest àmbit tot garantint la implicació de col·lectius i veïnes en el desenvolupament del programa.
- Desplegar i consolidar la Xarxa de Resposta Socioeconòmica ([XARSE](#)), la qual té com a objectiu orientar sobre els ajuts més adequats a la situació de persones i famílies i ajudar a tramitar aquests ajuts; fer les derivacions als serveis municipals adients segons el cas; oferir petites formacions a persones, entitats o serveis interessats en la tramitació d'aquestes ajudes; oferir acompanyament social i emocional a les persones afectades per la crisi i formacions en economia personal i familiar per aconseguir una vida digna i autònoma amb els recursos disponibles.

- Treballar en un conveni amb els mercats i supermercats del districte per destinar l'excedent als bancs d'aliments i xarxes de suport.
- Incrementar el personal del Servei de Detecció i Intervenció a Menors no Acompanyats (SDI-MNA) per tal d'oferir alternatives als menors d'edat afectats facilitant l'accés als recursos d'atenció establerts.
- Incrementar el personal del Servei d'Atenció i Suport a Persones Sense Sostre (SIS) per tal de millorar les condicions de vida de les persones que estan al carrer, oferint atenció que inclou suport psicològic, mèdic i jurídic a les persones que han manifestat la voluntat d'entrar en els plans d'inserció.

Feminismes

- Contribuir a l'harmonització de la vida laboral, familiar i personal mitjançant un servei que respongui a les necessitats de conciliació existents, principalment per part de les dones. A través del projecte Concilia.
- Impulsar el Pla de dinamització de les pistes esportives del districte des de la perspectiva de gènere amb l'objectiu de potenciar l'activitat esportiva de les noies.
- Reforçar, conjuntament amb l'Àrea de Feminismes i LGTBI, el treball comunitari del PIAD per donar continuïtat i empena al treball territorial en l'abordatge de les violències i treballar per generar estratègies territorials de suport a les dones.
- Reforçar el circuit territorial de violència del districte com a espai de coordinació i detecció de tots els serveis.
- Fer efectiva la incorporació i participació de les entitats al circuit territorial de violència masclista de Ciutat Vella.
- Treballar específicament l'abordatge de la violència familiar i de gènere tenint en compte els efectes que hagi pogut tenir el confinament i la covid-19, promovent la prevenció, la detecció de situacions de violència i l'empoderament, suport i acompanyament en cas que es donessin.
- Donar continuïtat a la taula de coordinació de districte al voltant de l'abordatge de la violència masclista que pateixen les dones que exerceixen la prostitució.
- Reforçar l'acompanyament de la UTEH per a persones en situació de tràfic d'éssers humans i explotació sexual per garantir l'accés a l'ingrés mínim vital i altres

mesures establertes pel “Plan de contingència contra las violencias de género ante la crisis de la covid-19”.

- Impulsar el projecte Carolines posant èmfasi en els programes de formació i inserció laboral.
- Reforçar l’atenció a les dones que exerceixen la prostitució i prioritàriament a aquelles que es troben en situació d’especial vulnerabilitat, i fomentar el desplegament del programa laboral de l’Agència ABITS.

Infància i joventut

- Oferir una atenció bàsica i una atenció lúdica, social i educativa als infants que es queden sols en absència de la seva mare, pare o persona responsable, sempre que no es puguin utilitzar altres recursos adequats.
- Coordinar entitats i equipaments dels barris del districte per poder compartir espais amb les entitats infantils i centres oberts que necessiten espais alternatius per poder dur a terme les seves activitats d’atenció a infants i joves.
- Generar espais per treballar el dol, les violències, la soledat i reforçar la xarxa social.
- Garantir que tots els infants i adolescents puguin gaudir d’activitats de lleure educatiu, cultural i esportiu durant el curs escolar, promovent l’accés a beques i ajuts en el marc del Pla de salvaguarda i regeneració del sistema esportiu de la ciutat, el qual reforça l’accés universal a l’esport amb 5 M€.
- Promoure formacions per a equips educatius per tal de dotar-los d’eines per abordar la salut emocional d’adolescents i joves, complementant els acompanyaments i els tallers que ja es realitzen.
- Donar suport a l’associacionisme educatiu o juvenil i a les taules comunitàries d’adolescència i joventut per adaptar-se al context post-covid-19.

Educació

- Crear un espai de coordinació entre centres educatius, Districte, entitats socioeducatives, AFA i xarxes de suport mutu per a la detecció de famílies amb necessitats d’acompanyament educatiu, amb l’objectiu de posar a disposició dels centres educatius i les famílies els recursos i el suport que proporcionen les

entitats socioeducatives i les xarxes de suport en l'àmbit social, de suport educatiu i d'acompanyament tutorial a les famílies, així com per a la creació de nous projectes conjunts. Es valorarà la creació d'una comissió tècnica al Consell Educatiu de Districte per al seguiment dels projectes impulsats.

- Impulsar la coordinació estreta entre el Districte de Ciutat Vella, serveis socials i el Consorci d'Educació de Barcelona per a l'activació dels recursos necessaris en relació amb necessitats educatives bàsiques, així com el reforç de les comissions socials dels centres educatius i la vinculació dels educadors i educadores socials.
- Incorporar el perfil professional de suport emocional psicosocial per a centres educatius del Pla de barris.
- Explorar el treball d'acció social en l'àmbit de la petita infància a les escoles bressol i espais familiars municipals.
- Impulsar l'adequació d'equipaments municipals per a petita infància amb l'objectiu d'ampliar els serveis d'espais familiars.
- Donar suport al grup d'educació comunitària del Raval i altres iniciatives comunitàries d'àmbit educatiu i cultural que puguin aparèixer.
- Impulsar l'ús dels equipaments educatius i culturals per a usos comunitaris veïnals.
- Habilitar equipaments i espais públics per generar projectes educatius i culturals que, d'una banda, donin resposta a les necessitats educatives derivades de la crisi de la covid-19 i, de l'altra, promoguin els vincles i l'ús de l'espai públic i l'activitat a l'aire lliure d'infants i joves.
- Treballar amb el Consorci d'Educació i els centres educatius per proporcionar accés a material educatiu i material tecnològic amb connectivitat a l'alumnat i famílies que es vegin obligades a continuar la docència des del seu domicili, a fi de garantir la continuïtat d'aprenentatges en els centres on s'apliquin quarantenes.
- Treballar conjuntament amb el Consorci d'Educació de Barcelona per prioritzar la millora de la connectivitat en els centres educatius amb una situació de connexió deficitària.
- Impulsar programes artístics educatius i que esdevinguin noves oportunitats de relació entre la comunitat educativa (escoles-famílies-entitats) i els equipaments culturals de proximitat.

- Impulsar l'ampliació i la diversificació de l'oferta d'extraescolars dins l'àmbit artístic i cultural per fomentar competències bàsiques educatives.
- Explorar experiències de segones oportunitats educatives portades a terme per entitats amb projectes arrelats al districte, i donar-hi suport.
- Impulsar i donar suport a iniciatives i programes d'acompanyament per garantir itineraris d'èxit dels joves cap als estudis superiors fomentant la igualtat d'oportunitats, com el programa Prometeus.

Persones grans i envelliment

- Desplegar el nou model de SAD al districte, que implica avançar en la reestructuració del servei seguint el model de "superilla SAD" ja iniciat en alguns barris de la ciutat.
- Treballar amb el Consorci de Serveis Socials, des d'Àrea i Districte, una estratègia de seguiment i coordinació amb les residències de gent gran, amb l'objectiu d'esdevenir referents per a possibles necessitats d'oci saludable, apropament cultural i enxarxament comunitari.
- Reforçar els equipaments de gent gran en connectivitat i disposició material de material informàtic. Activitats de formació i acompanyament en l'ús de noves tecnologies.
- Crear un servei específic d'acompanyament des del Districte per ajudar a pal·liar la solitud de les persones grans que viuen soles.
- Donar suport a les persones grans que viuen soles i a les persones grans migrades en les tasques diàries.
- Dur a terme activitats controlades i segures per a la gent gran (segons com es desenvolupi la situació de la pandèmia).
- Fomentar i demanar la col·laboració a les xarxes veïnals per acompanyar la gent gran, tant per fer companyia com perquè puguin sortir al carrer i passejar, així com a les entitats, i buscar més relació amb associacions com ara Amics de la Gent Gran.
- Promoure activitats físiques a la via pública amb les mesures preventives necessàries vetllant per la salut física i mental.

- Promoure espais de trobada virtual i presencial amb mesures preventives necessàries per tal de reduir l'aïllament i reforçar la xarxa social.

Habitatge

- Reforçar la nova estratègia de treball de negociació col·lectiva amb veïnes i moviments per a la defensa del dret a l'habitatge per evitar l'expulsió d'habitants del barri.
- Facilitar la realització de programes de formació i informació sobre el dret a l'habitatge promoguts per entitats i destinats a altres entitats interessades. + en coordinació/col·laboració amb OH.
- Acordar amb la Generalitat la modificació del planejament al solar del passeig de Lluís Companys perquè inclogui habitatge social, equipaments definits mitjançant un procés participatiu amb el veïnat i zones lliures.
- Promoure la masoveria urbana en el parc privat d'habitatges mitjançant la mediació i la creació de convenis que la facilitin. Explorar la possibilitat d'implementar la masoveria urbana en immobles de titularitat municipal.
- Impulsar programes de condicionament d'habitatges i impulsar el programa "Teixim barris" del Pla de barris.
- Promoure real·lotjaments dignes i adequats evitant l'ús de pensions i una atenció més intensa al sensellarisme, impulsant suports específics per a joves sense referents familiars.
- Ampliar el parc públic iniciant la construcció d'habitatges dotacionals a via Laietana, 8-10, i la rehabilitació de la resta d'habitatges de propietat municipal.
- Impulsar acords per transformar el mercat de pisos turístics en residencials.
- Reforçar polítiques de rehabilitació impulsant un nou pla Dintres.

Participació, acció comunitària i innovació democràtica

- Reforçar les xarxes comunitàries destinant-hi recursos per consolidar-ne les accions.
- Fomentar els usos comunitaris dels equipaments municipals.

- Desenvolupar el programa Casals Comunitaris a Ciutat Vella amb un lideratge potent des del Districte amb l'objectiu d'assolir tres casals.

Transició digital

- Reforçar les competències i l'acompanyament en l'àmbit TIC, priorititzant la detecció de necessitats entre famílies i alumnat i persones en situació de vulnerabilitat.

Eix 3. Consolidar el dret a la ciutat

L'aturada provocada per la pandèmia ha posat de manifest, per contrast, les fortes pressions que pateix el medi urbà. D'una banda, la reducció de la contaminació provocada pels vehicles ha mostrat el camí que cal seguir per construir una ciutat més saludable. D'altra banda, el verd urbà ha crescut com mai abans ho havia fet. I, finalment, en el cas de Ciutat Vella, a partir de la desescalada, les places s'han omplert de vida veïnal.

Davant d'aquesta nova situació, és evident que cal treballar per mantenir aquesta nova realitat urbana i evitar tornar als nivells de pressió que patia el territori i en conseqüència els seus veïns i veïnes.

Per tant, s'ha de reduir la contaminació atmosfèrica per fer front a l'emergència climàtica però també cal revertir la contaminació acústica, que a Ciutat Vella té molt impacte en la salut de les persones. Al mateix temps, hem de ser capaços de desenvolupar polítiques públiques innovadores per multiplicar el verd urbà i mantenir la vida veïnal a les places i els carrers del districte perquè el dret a la ciutat també passa per tenir un entorn més saludable.

Per aquestes raons, **el objectius d'aquest eix són els següents:**

- Dissenyar l'espai públic amb perspectiva de gènere per fer-lo més segur, accessible i inclusiu, mantenint la renovada vida quotidiana en el centre.
- Fomentar la mobilitat sostenible guanyant espai per a les persones que es desplacen a peu o en bicicleta, reduint el pas del vehicle privat mitjançant l'urbanisme tàctic o estructural.

- Fer front a l'emergència climàtica augmentant el verd urbà i fomentant l'economia circular i de proximitat.

Medi ambient i espai públic

- Implementar actuacions tàctiques a l'espai públic per mantenir la vida veïnal recuperada després del confinament en equilibri amb l'ús per part dels visitants.
- Estudiar la viabilitat d'ubicació de mobiliari urbà en l'espai públic del barri Gòtic replicant la proposta de l'Associació de Veïns del Gòtic a la resta de barris i entitats del districte.
- Reforçar el servei de neteja i desinfecció mitjançant plans d'ocupació a partir d'una relació de punts específics per barris, per tal que els veïns i les veïnes puguin gaudir dels carrers i les places del districte.
- Impulsar un Pla de xoc de neteja entre octubre i desembre del 2020.
- Crear un equip per sostenir el Pla de xoc de neteja durant el 2021.

Mobilitat sostenible i segura

- Ampliar mitjançant urbanització tàctica o estructural segons la disponibilitat pressupostària l'accessibilitat i el confort de l'espai del vianant millorant i incrementant els carrers pacificats i prorrogant els programes "Itineraris segurs" i "Obrim carrers".
- Millorar mitjançant urbanització tàctica o estructural, segons la disponibilitat pressupostària, el pas de les bicicletes tant a l'interior del districte com en els extrems.
- Desplegar l'estratègia definida en el Pla de mobilitat del Districte de regulació horària de la càrrega i la descàrrega per fer-la compatible amb la vida quotidiana.
- Pacificar el trànsit, per incrementar la seguretat viària i afavorir un entorn amable de menys consum energètic i menys emissions o jerarquització de la xarxa viària, per tal que a la gran majoria dels carrers la velocitat de circulació sigui inferior a 30 km/h.
- Aplicar l'ampliació del bus de barri 120 o de bus a demanda per connectar la Barceloneta amb la resta de barris del districte i els centres socio-sanitaris.

Emergència climàtica

- Aplicar el programa “Mans al verd” en un espai (carrer o plaça) de cada barri del districte implicant a la comunitat en la cura del verd urbà.
- Construir un espai lúdic de jocs d’aigua al districte.
- Estendre els refugis climàtics treballant amb les escoles del districte per implementar-ne un als tres barris que resten (actualment ja ho és l’Escola Cervantes).
- Protegir les escoles en clau ambiental i de seguretat viària.
- Establir una col·laboració publicocomunitària amb una entitat que promogui la reparació i el reciclatge.
- Potenciar els actuals punts d’assessorament energètic com a punts d’assessorament climàtic amb la figura del mediador expert en rehabilitació energètica (sobre cobertes verdes, alimentació baixa en carboni, etc.). Vincular-ho al programa de finques d’alta complexitat per continuar garantint els serveis bàsics de la població en situació de vulnerabilitat.

Convivència i seguretat

- Reforçar el Pla de veïnatge en la seva tasca d’intervenció i mediació tant a l’espai públic per garantir la convivència com a les comunitats de veïns i veïnes per mitjà dels diferents perfils d’agents que hi intervenen.

5. Governança, seguiment i avaluació

El procés d’elaboració d’aquesta mesura de govern compta amb les aportacions dels agents del territori. Per això, incorpora les propostes aportades per les entitats econòmiques, socials, comunitàries i les associacions de veïns i veïnes del districte en les reunions que l’equip de govern va celebrar amb totes elles durant el confinament.

També recull les aportacions fetes per tots els grups municipals del Consell Plenari del Districte que reflecteixen la clara voluntat de l’equip de govern per consensuar els objectius a curt, mitjà i llarg termini.

Pel que fa a la seva aplicació, es compartirà la mesura de govern amb el teixit econòmic, social i comunitari perquè puguin incorporar-hi les seves aportacions comptant també amb la participació dels diferents agents del territori.

Quant als mecanismes de governança, que des del treball conjunt i la concertació faran efectiu el desplegament, el seguiment i l'avaluació del grau d'acompliment de les línies estratègiques de la mesura de govern, seran els diferents òrgans de govern i de participació del Districte.

Pel que fa al seguiment de la mesura de govern, els objectius principals són els següents:

- Comprovar que les actuacions es desenvolupen d'acord amb les condicions que es van definir en la mesura de govern.
- Avaluar l'eficàcia de les mesures previstes a la mesura.
- Identificar elements de millora.
- Observar si durant el procés de desenvolupament de la mesura han aparegut nous impactes no previstos inicialment.

Pel que fa a la rendició de comptes, quadrimestralment es farà una reunió amb tots els grups municipals del Districte on l'equip de govern informarà de l'estat d'execució de la mesura de govern i s'avaluarà el grau d'acompliment de les línies estratègiques.

6. Calendari

Sent conscients que la pandèmia determina el calendari de tot el mandat, la vigència d'aquesta mesura de govern és de 15 mesos. Per tant, les actuacions esmentades en el marc d'aquesta mesura s'han de dur a terme o programar al llarg del 2020 i el 2021, si bé la seva continuïtat s'analitzarà individualment en cadascun dels casos, i se'n programarà l'aplicació tenint present la seva idoneïtat en cada moment.

Cal especificar que la definició del calendari d'aquesta mesura de govern està supeditada a les àrees. Per això, cal treballar de manera continuada amb les àrees per acabar de definir la temporalització de les actuacions.

7. Pressupost

Per dur a terme totes les mesures indicades, el Districte de Ciutat Vella incorporarà un equip de set persones amb diversos perfils que vetlli pel seu desenvolupament i en faci el seguiment i l'avaluació.

La mesura de govern "Ciutat Vella davant la crisi produïda per la covid-19" disposarà d'un pressupost per al personal i el desenvolupament de les mesures de 2,5 milions d'euros.